Udkast

Miljøgodkendelse

§ 16 a stk. 1 miljøgodkendelse af

Kvægproduktionen på

Tyrholmvej 15, 6500 Vojens

Meddelt den xx. mmmmmm 2020

af

Haderslev Kommune

Haderslev

Baggrund og læsevejledning

Jac Broeders, Tyrholmvej 7, 6230 Rødekro har ansøgt om § 16 miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven[1] for at kunne udvide kvieproduktionen på Tyrholmvej 15, 6500 Vojens.

Med ændringen af lovgivningen i 2017 skal miljøgodkendelser være baseret på antal kvadratmeter produktionsareal og dyretyper. Det maksimale antal dyr på produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

I de første tre kapitler af miljøgodkendelsen kan læses selve afgørelsen (A) herunder begrundelser for at stille vilkår, dernæst vilkårene, der skal overholdes netop for dette husdyrbrug (B), herefter de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning (C). Derefter følger kommunens bilag (D). Til sidst ses miljøkonsekvensrapporten (E), der er en vurdering af projektets (husdyrbrugets) påvirkninger på miljøet. Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert og i dialog med kommunen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Husdyrbruget har i forvejen en eksisterende § 11 miljøgodkendelse fra 6. januar 2011 til en konventionel ungdyrbesætning på 230 stk. kvier (6-20 mdr.), 55 stk. kalve (3 mdr. - 6 mdr.) og 1 stk. avlstyr, alle er tung race. Godkendelsen er udnyttet, og der er ikke sket kontinuitetsbrud.

Ansøgningen er indsendt for at få godkendelse til at kunne producere efter de fleksible regler, hvor produktionsarealerne godkendes, samt for at få godkendelse til at opføre en ny ungdyrstald og tilhørende gyllebeholder. Den fremtidige produktion på ejendommen forventes at være ca. 925 opdræt i alderen 3-22 måneder.

Der søges om udvidelse af produktionsarealet fra 1424 til 3684 m².

Bygningsmassen omfatter:

- Ny Stald 3 på 2260 m^2 produktionsareal (stald ialt 3352 m^2) til kvier/kvæg
- Eksisterende Stald 1 på 570 m^2 produktionsareal (stald i alt 1015 m^2) til småkalve
- Eksisterende Stald 2 på 854 m^2 produktionsareal (stald i alt 1259 m^2) til kvier/kvæg
- Ny gylletank på 997 m^2 overfladeareal (4000 kbm)
- To eksisterende gyllebeholdere 1 og 2 på hhv. 253 m^2 (1000 kbm) og 389 m^2 (1550 kbm)
- Eksisterende plansilo på 750 m^2
- To eksisterende lader på 570 m^2 hver og en foderlade på 365 m^2

Ammoniakemissionen er på 4.136 kg NH_3–N. Da det er mere end 3.500 kg N, skal ejendommen godkendes efter § 16 a. Ejendommen er ikke et IE-brug, så der er krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission og ellers ikke andre BAT-krav (BAT = bedste tilgængelige teknik).

UDKAST

[1] Husdyrbrugloven - Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. - – LBK nr 520 af 01/05/2019

Haderslev

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	16265241
Husdyrbrugets navn	Tyrholmvej 15, Jac Broeders
Beliggenhedsadresse	Tyrholmvej 15
Postnummer	6500
By	Vojens

Ansøger

Ansøgernavn	Jac Broeders
Ansøgeradresse	Tyrholmvej 7
Ansøgerpostnummer	6230
Ansøgerby	Rødekro
Ansøgertelefon	20684471
Ansøger-email	jac@broeders.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	
Konsulent virksomhedsnavn	LandboSyd
Konsulentnavn	Britt Bjerre Paulsen
Konsulentadresse	Jens Terp-Nielsensvej 13
Konsulentpostnummer	6200
Konsulentby	Aabenraa
Konsulenttelefon	74365079
Konsulent-email	bbp@landbosyd.dk

Ejendom

Ejenddomsnummer	5100022285
CHR numre	51371

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 148 - Strandelhjørn, Bevtoft

UDKA

Godkendelsen er udarbejdet af:

Haderslev Kommune
Landbrugsgruppen

Sagsbehandler: Grete Mørch Sørensen

Sagsnummer:20/13381
KS: Line Olsen

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af: Britt Bjerre Paulsen, Landbosyd

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen

Indhold

A. Afgørelse 5

1) **Baggrund for afgørelsen** 6

2) **Kommunens begrundelse for de stillede vilkår** 7

3) **Samlet vurdering** 13

4) **Andre tilladelser og dispensationer** 14

5) **Udnyttelsesfrist** 14

6) **Revurdering af miljøgodkendelsen** 14

B. Vilkår for husdyrbruget 14

Generelle vilkår 15

Indretning og drift 15

Foderopbevaring 16

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning 16

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, støv og skadedyr) 16

Reststoffer og affald 18

Ressourceforbrug 18

Uheld 19

Egenkontrol 19

C. Offentlighed og klagevejledning 20

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse 20

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse 20

Annoncering af afgørelse 20

Klagevejledning 21

Civilt søgsmål 22

D. Kommunens bilag 23

Bilag 1 - Versionshistorik 23

Bilag 2 - Lovgrundlag 25

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 1 26

F. Ansøgningens bilag 27

Bilag 3: Oversigtskort 27

Bilag 4: Produktionsarealer 28

Bilag 5: Afløbsplan 29

Bilag 6: Kommunens kort: Hvor løber vandet hen 30

Bilag 7: Interne transporter 31

UDKAST

A. Afgørelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a stk. 1 på Tyrholmvej 15, 6500 Vojens, matrikel 148 Strandelhjørn, Bevtoft, til udvidelse af kvægproduktion med de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Godkendt eksisterende produktionsareal:

- 570 m² produktionsareal i Stald 1 med dybstrøelse til flexgruppen Alle kvæg
- 854 m² produktionsareal i Stald 2 med sengestald med spalter (kanal bagskyl eller ringkanal) til malkekøer, kvier og stude

  Der tillades følgende flexgruppe i Stald 1:

  - Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
  - Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
  - Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Godkendt eksisterende gødningsopbevaringsareal:

- 253 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning (1000 m³)
- 389 m² gødningsopbevaringsareal til fast husdyrgødning (1550 m³)

Godkendte projekterede anlæg:

- 2260 m² produktionsareal i Ny stald med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb til malkekøer, kvier og stude
- 997 m² gødningsopbevaringsareal til fast husdyrgødning (4000 m³)

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Andre godkendelsespligtige anlæg:

- Eksisterende plansilo på 750 m²
- To eksisterende lader på 570 m² hver og en foderlade på 365 m²

Se en oversigt over anlæggene i figur 1.

UDKAST

Figur 1: Situationsplan

Når denne godkendelse tages i brug, ophæves vilkårene i den tidligere § 11 godkendelse fra 6. januar 2011.

1) Baggrund for afgørelsen

Haderslev Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 219259 version 3 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

I kapitel D ses en oversigt over versionshistorikken i ansøgningsmaterialet, og hvilke ændringer, der er blevet foretaget som følge af kommunens sagsbehandling.

Historik

I henhold til §§ 30 og 33 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal den ansøgte ammoniakdeposition og lugtemission vurderes ud fra en sammenligning med den lovlige drift på ansøgningstidspunktet (nudriften) og for 8 år siden (i 2012).

UDKA

Nudrift

Husdyrbruget har i forvejen en eksisterende § 11 miljøgodkendelse fra 6. januar 2011 til en konventionel ungdyrbesætning på 230 stk. kvier (6-20 mdr.), 55 stk. kalve (3 mdr. - 6 mdr.) og 1 stk. avlstyr, alle er tung race. Godkendelsen er udnyttet, og der er ikke sket kontinuitetsbrud.

Det tilladte dyrehold var placeret med småkalvene på dybstrøelse i Stald 1 og kvierne på sengestald med spaltegulv i Stald 2.

Der var i § 11 godkendelsen et krav om at anvende skraber på spaltegulv som virkemiddel til at overholde BAT-niveauet og det generelle ammoniakkrav. Miljøstyrelsen har i mellemtiden ændret effekten af dette virkemiddel til 0, hvorved effekten ikke længere skal medregnes i ansøgningen.

8 års drift

Den tilladte drift i 2012 var den samme som nudriften.

Ansøgt drift

Haderslev Kommune har i 2020 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Tyrholmvej 15. Staldanlægget består af to eksisterende ungdyrstalde til opdræt af malkekøer, og hvor der er ønske om at opføre en ny ungdyrstald på ca. 3360 m² brutto, og en ny gyllebeholder.

Der ønskes frihed til at tilrettelægge dyreholdet i de eksisterende bygninger som det passer bedst ind i bedriften. Den nye stald er tiltænkt store kvier. Fremover vil staldene kunne bruges til alle aldersgrupper af opdræt af malkekvæg, samt evt. til goldkøer. Den fremtidige produktion på ejendommen forventes at være ca. 925 opdræt i alderen 3-22 måneder.

Erhvervsmæssigt nødvendigt
Ansøger forklarer, at miljøgodkendelse til at udvide produktionen er nødvendig for ejendommens drift, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Fri produktion på staldenes produktionsarealer gør det nemmere at udnytte staldanlægget optimalt. Den nye ungdyrstald er nødvendig for at kunne huse opdrættet fra bedriftens øvrige ejendomme med malkekøer (Tyrholmvej 7, Horsbygvej 18 og Dalgårdsvej 2. Desuden lejes stald på Lillebjergvej 3).

Den nye gyllebeholder er nødvendig til den øgede gylleproduktion. Kapaciteten i de eksisterende gyllebeholdere på ejendommen er samlet på 2550 m³, hvilket giver plads til opbevaring af 6 måneders gylle fra den fremtidige produktion. Ved at opføre en ny gyllebeholder på 4000 m³ bliver den samlede kapacitet på 6550, eller 14 måneders kapacitet. Da beholderen fra 1984 må forventes at blive taget ud af drift om kort tid, bliver kapaciteten på 12 måneder, og med erfaring fra nogle meget våde vintre, hvor der kommer større mængder pladsvand, end forventet, og udbringning af gylle først er muligt langt henne i foråret, skønner ansøger, det er nødvendigt med den store gyllebeholder for at have tilstrækkelig kapacitet på mindst 9 måneder. Haderslev Kommune vurderer derfor, at byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som kvægejendom.

2) **Kommunens begrundelse for de stillede vilkår**
Vilkårene til drift og egenkontrol tager udgangspunkt i det ansøgte projekt og Miljøkonsekvensrapporten og kommunens samlede vurdering.

Ansøgers beskrivelse af de tekniske og miljømæssige forhold og vurdering af projektet ses i Miljøkonsekvensrapporten (forkortet til MKR) i kapitel E.

UDKAST

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

Situationsplan med angivelse af placering fremgår af figur 1 og oversigtskortet i Bilag 3. Produktionsarealerne fremgår af Bilag 4.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Det søges om dyrehold i to eksisterende stalde samt om nyopførelse af en tredje stald. Den ansøgte staldtype for den nye stald er fast drænet gulv med skraber og ajleafløb, og der stilles vilkår om skrabning hver 2. time, således som det er beskrevet i Teknologibladet og i en klagenævnsafgørelse (nr. 18/05315).

Produktionen af kvier forventes øget fra de nuværende ca. 285 til 925 opdræt i alderen 3-22 måneder.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt, og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 38.

Beliggenhed

Der opføres ny bebyggelse i form af en sengestald på 3352 m² bygning og en gyllebeholder på 997 m² (4000 kbm).

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 skal overholdes for disse bygninger. De aktuelle afstande er beskrevet i MKR afsnit 3.4. Alle afstandskrav overholdes, bortset fra kravet om 15 m mellem den nye gyllebeholder og et rørlagt dræn, som leder tagvand fra ansøgers ejendom hen til et vandløb, se Bilag 5. Afstanden er ned til 7 m fra gyllebeholder til tagvandsdræn. Vandløbet vurderes at udspringe i lavningen og løber under jorden mod sydvest, som angivet på Bilag 5. Haderslev Kommune har besluttet at meddele dispensation fra afstandskravet på 15 m på betingelse af, at tagvandsdrænet er rørlagt, indtil afstanden bliver mere end 15 m.

Kommunens højdekort "hvor vil vandet løbe hen" viser, at ved brud eller overløb fra gyllebeholderen, vil gyllen strømme hen til vandløbet, se Bilag 6. Da vandløbet ikke er åbent, gælder ikke kravet i husdyrgødningsbekendtgørelsen om 100 m's afstand, men kommunen vil gerne sikre vandløbet mod forureningsrisikoen. Der stilles derfor et yderligere vilkår om en jordvold vest om gyllebeholderen.

Bygge- og beskyttelseslinjerne bliver overholdt, se MKR afsnit 3.4.

Landskabelige værdier

Stald og gyllebeholder opføres i tilknytning til den hidtidige bebyggelse, dvs. indenfor 20 m til den nærmeste eksisterende bygning.

Ejendommen ligger ikke indenfor særlige udpegninger i Kommuneplan, bortset fra Særligt værdifuldt landbrugsområde, hvor landbrugets udviklingsplaner skal vægtes højt. Se beskrivelsen i MKR afsnit 4.1.

Haderslev kommune vurderer, at der ikke er retningslinjer i Kommuneplanen, som stiller krav om særlig udformning af den nye stald, og der stilles ikke vilkår herom.

Ofte vil der stilles vilkår om beplantning omkring gyllebeholderen, men den nye beholder i dette projekt ligger så tæt på de øvrige bygninger mod nord og øst og på en lavning mod vest, at der ikke er plads til

UDKAST

beplantning. Samtidig vil beholderen være synsmæssigt afskærmet af bygningerne og vil kun blive synlig for de to nabobeboelser mod vest.

Foderopbevaring

Der stilles vilkår om, at eventuel ensilage i markstak skal overholde de samme placeringsregler, som gælder for husdyrgødning i markstak; for at undgå forurening med nedsivende ensilagesaft. Stakkenes placering skal indtegnes på kort.

En del af plansiloen anvendes som møddingsplads i nudriften. Ansøger har planlagt, at dybstrøelse fremover skal opbevares i markstak således, at hele plansiloen kan anvendes til ensilage. Der bygges ikke nyt i denne forbindelse, og den ændrede anvendelse skal opfylde de samme afstandskrav, som den eksisterende anvendelse.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Der stilles vilkår om, at de ansøgte beholdere skal anvendes, da ammoniakemissionen er beregnet ud fra dem. Der er ansøgt om opførelse af en ny gyllebeholder, og der stilles vilkår om placeringen af denne. Som beskrevet under "beliggenhed" skal et regnvandsdræn afbrydes, for at kravet om mindst 15 m mellem beholder og dræn kan opfyldes.

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være minimum 6 måneders kapacitet.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m^2 produktionsareal. Denne § 16a miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Efter ansøgers beregning er der med den nye gyllebeholder kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen på ejendommen i 14 måneder. Når den gamle gyllebeholder tages ud af drift, er der til 12 måneder. Haderslev Kommune vurderer derfor, at der er tilstrækkelig kapacitet.

For at sikre mod spild på jorden stilles der vilkår om overpumpning til gyllevogn og om opsyn under påfyldningen og opsamling af eventuelt spild.

Da gyllebeholderne ligger ret tæt på nabobeboelser (120 m for den nye, 70 m for den gamle nr. 2), stilles der vilkår om ikke at omrøre beholderne i weekender og på helligdage, så lugtgener fra omrøringen nedsættes.

Der er ikke ansøgt om møddingsplads til dybstrøelsen, da dybstrøelse ifølge ansøgningen skal bringes direkte ud eller lægges i markstak. Der stilles derfor vilkår om dette, som i øvrigt skal følge reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det vurderes, at markstak skal ligge mindst 100 m fra beboelser, for ikke at genere med lugt, og der stilles vilkår herom.

Øvrige emissioner

Lugt

I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

UDKAST

Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides. Haderslev kommune vurderer, at de afsatte punkter for de tre beboelsestyper er korrekte, og at afskæringskriteriet for lugt til alle naboer overholdes, se MKR afsnit 3.6. Eventuel kumulation med andre husdyrbrug er uden betydning, da genekriterierne overholdes med stor margin.

Konsekvensafstanden er beregnet til 435 m ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse hvilke naboer, der får tilsendt udkastet i nabohøringen.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og ventilation med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Der stilles desuden vilkår om, at der ikke må være væsentlige lugtgener, dvs. gener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen. Hvis lugtgener opstår, skal årsagen undersøges og rettes.

Da gyllebeholderne ligger tæt på nabobeboelser stilles der andetsteds vilkår om ikke at omrøre beholderne i weekender og på helligdage, så lugtgener fra omrøringen nedsættes.

Støj

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Der anføres vilkår for tre forskellige boligtyper, ud fra miljøstyrelsens vejledende grænser. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne, hvorimod kørsel på matriklen ved ejendommens bygninger skal overholde grænserne.

I vilkåret indgår, at overholdelse af støjgrænserne skal kunne dokumenteres.

Det er i ansøgningen oplyst, at der ikke er udendørs kompressorer (ikke malkeanlæg) eller andre forhold på ejendommen, der kan give anledning til væsentlige rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

Transporter

Interne transportveje ligger ikke direkte op ad naboejendomme, se Bilag 7. Interne transporter vurderes således ikke at give anledning til gener for omkringboende, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Eventuelle støjgener fra transport på ejendommens matrikel er omfattet af støjvilkårene, og det vurderes, at støjvilkårene ved naboer vil blive overholdt, og at transporten i øvrigt vil ikke give anledning til væsentlige gener, som ikke kan accepteres, når man bor på landet.

Transport ude på offentlig vej kan ikke reguleres i miljøgodkendelsen.

Lys

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer.

UDKAST

Der stilles vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene. Det er Haderslev kommune, der vurderer, om en gene er væsentlig.

Støv

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, specielt når det foregår på grusveje og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende. Transporter fra Tyrholmvej og hen til ejendommens bygninger går ikke forbi nabobeboelser, og de vurderes ikke at forårsage støvgener.

Skadedyr

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi; https://dcapub.au.dk/index.asp?origin=search

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

Reststoffer og affald

Affald

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal ske i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD.

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af "olie, kemikalier og affald herfra" er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på https://www.haderslev.dk/media/1327/forskrift-for-opbevaring-af-farligt-affald-og-kemikalier-endelig-juni-2015.pdf

I forskriften står også, at spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Læs desuden om "Affaldssortering i Landbruget" i folderen
https://www.haderslev.dk/media/1324/folder-affaldssortering-landbruget.pdf

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx

Spildevand

UDKAST

For at mindske risikoen for udledning af forurenende stoffer såsom foderrester, olie og gødning, stilles der vilkår om, at foder ikke må kunne udledes til jord og grundvand, om at eventuel vask af maskiner skal foregå med opsamling af vaskevandet eller på vegetation. Der vaskes ikke maskiner ifølge ansøgningen.

Vask af sprøjtemiddeludstyr skal følge reglerne i Vaskepladsbekendtgørelsen nr. 1401 fra 2018.

Åbne nedløbsbrønde skal sikres, så der ikke kan udledes forurenende stoffer til vandløb.

Ansøger har planlagt at omlægge bortføringen af tagvand, så der etableres et faskineanlæg i forbindelse med den nye stald, se Bilag 5. Placering og udformning af anlægget skal planlægges sammen med ansøgningen om byggetilladelse.

Døde dyr

Der stilles vilkår til opbevaring af døde dyr, da hensynet til lugtgener og uhygiejniske forhold vurderes at være en skærpelse af de gældende regler om døde dyr, som står i bekendtgørelse nr. 558 fra 2011.

Olie og diesel

Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1257/2019).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af olie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

Kemikalier og andre stoffer

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner og vilkåret om opsamling af spild af kemikalier.

Natur

Haderslev Kommune har vurderet, at naturvurderingerne i Miljøkonsekvensrapporten er fyldestgørende, se Bilag E afsnit 3.5, og der stilles ingen skærpende vilkår.

Udpegningen af punkterne er fundet korrekt. Et "tilgroet areal", der ligger 190 m mod syd er udpeget som tilgroet lysåben skov. Det kan dog også karakteriseres som et overdrevsareal. Hvis det er skov, vil merdepositionen være + 1,2 kg N/ha/år. Hvis det er mellemkrat med middel bevoksning vil merdepositionen være + 0,9 kg N/ha/år, som angivet i MKR. Haderslev Kommune tilslutter sig MKR, som vurderer, at arealet er hede, der er ved at gro til i skov og dermed vil modtage + 0,9 kg N, som ikke vil medføre tilstandsændring af arealet.

Der er ikke fundet Bilag IV-arter indenfor 1,2 km radius fra ejendommen (Miljøportalen).

Det vurderes, at naturområder og Bilag IV-arter ikke vil blive påvirket af projektet, se MKR.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Ammoniakemissionen er på 4.136 kg NH_3–N (stald plus lager). Ejendommen er ikke et IE-brug, så der er krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission og ellers ikke andre BAT-krav.

BAT Ammoniakemission

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniakemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniakemission, der må komme fra husdyrbruget.

UDKAST

Den faktiske ammoniakemission er på 4.136 kg NH_3-N/år, og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 4.136 NH_3-N/år (stalde + lager), overholder husdyrbrugets valg af bedste tilgængelig teknologi (BAT) det beregnede krav.

De anvendte virkemidler er staldtyperne, herunder en staldtype med skrabning hver 2. time for den nye stald.

Der stilles derfor ikke vilkår vedrørende BAT udover fastholdelse af de ansøgte staldtyper.

Ressourceforbrug

Energi og vand

For at begrænse spild af ressourcer, stiller Haderslev Kommune vilkår om at registrere el- og vandforbruget og om at vedligeholde vandinstallationerne.

Desuden skal elinstallationerne efterses mindst hvert 5. år, og belysningen skal skiftes til lavenergi, når næste udskiftning er påkrævet.

Uheld

Kommunen vurderer, at den nødvendige reaktion ved uheld skal være lettilgængelig og genopfriskes jævnligt. Der stilles derfor vilkår om beredskabsplan på ejendommen.

Der er i det ansøgte redegjort for forebyggelse af uheld m.v. ved, at der er udarbejdet en beredskabsplan. Der stilles vilkår omkring tilgængelighed og revision af husdyrbrugets beredskabsplan, idet det vurderes at regelmæssig revision og planens synlighed er medvirkende til at skabe bevidsthed om og derved forebyggelse af uheld. Det er ejerens pligt, at medarbejderne har kendskab til indholdet af beredskabsplanen.

Egenkontrol

Egenkontrollen indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

I tilladelsen fastsættes derfor egenkontrolvilkår om dokumentation for, at skraberen på den nye kostald kører hver 2. time.

Desuden skal placeringen af dybstrøelse og ensilage i markstakke indtegnes på kort, så flytning en gang om året kan kontrolleres. Der skal også registreres vand- og energiforbrug samt kontrol af elinstallationer.

Vilkårene i denne tilladelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

3) **Samlet vurdering**

Haderslev Kommuner vurderer, at der med de stillede vilkår, kan meddeles miljøgodkendelse til husdyrbruget.

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning

UDKAST

- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-. støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

4) **Andre tilladelser og dispensationer**
Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor fx søges om separat byggetilladelse og nedsivningstilladelse til afledning af tagvand hos Haderslev Kommune.

Dispensation fra afstandskravet til vandløb/dræn.

Afstandskravet i Husdyrgodkendelseslovens § 8 er mindst 15 m fra gyllebeholder til åbent vandløb, rørlagt vandløb og dræn. I dette tilfælde er der fra den planlagte gyllebeholder til drænledningen for tagvand 7 meter og stigende rundt om gyllebeholderen, se Bilag 5. Der ønskes dispensation fra afstandskravet, så gyllebeholderen kan placeres hensigtsmæssigt i forhold til driften, og så den ikke skal rykkes så meget mod syd, at den kommer udenfor den øvrige bygningsmasse.

Drænledningen fører tagvandet hen til et vandløb, som vurderes at udspringe i lavningen og løber under jorden mod sydvest, som angivet på Bilag 5. Haderslev Kommune har besluttet at meddele dispensation fra afstandskravet på 15 m på betingelse af, at tagvandsdrænet er rørlagt, indtil afstanden bliver mere end 15 m.

Kommunens højdekort "hvor vil vandet løbe hen" viser, at ved brud eller overløb fra gyllebeholderen, vil gylle strømme hen til vandløbet, se Bilag 6. Da vandløbet ikke er åbent, gælder ikke kravet i husdyrgødningsbekendtgørelsen om 100 m's afstand, men kommunen vil gerne sikre vandløbet mod forureningsrisikoen. Der stilles derfor et yderligere vilkår om en jordvold vest om gyllebeholderen.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 3 vedrørende afstand fra gyllebeholder til dræn.

5) **Udnyttelsesfrist**
Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som fuldt udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

6) **Revurdering af miljøgodkendelsen**
Virksomhedens miljøgodkendelse skal ikke revurderes.

Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 39-40

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af vilkårene for husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil 2028.

B. Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Vilkårene skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, som er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår, men skal opfyldes alligevel.

UDKAST

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk skema nr. 219259 version 3 og med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.

2. Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøtilladelsen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

3. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1, og placeret som vist på figur 1 og med arealerne som vist på bilag 4.

Stalde og produktioner							Produktionsareal %
Staldnavn	Staldstørrelse (m²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m²)	
Ansøgt drift							
Stald 1	1015	Naturlig ventilation	3 m	(#295461) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	570	56
Stald 2	1259	Naturlig ventilation	3 m	(#295462) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	854	68
Ny stald	3352	Naturlig ventilation	3 m	(#295463) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2260	67
Sum						3684	

Tabel 1: Stalde og produktioner på ejendommen

4. Flexgruppen er defineret således:

Alle kvæg; Dybstrøelse
Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Tabel 2: Tilladt flexgruppe

5. Der kan opføres en ny stald på 3352 m² med et produktionsareal på 2260 m², placeret som vist på figur 1.
6. Ny stald skal opføres med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb.
7. Der skal foretages effektiv skrabning minimum hver anden time, svarende til 12 gange i døgnet, i Ny stald.
8. Skraberne i den nye stald skal være forsynede med timer.
9. Skraberne i den nye stald skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning, der skal opbevares på husdyrbruget.
10. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
11. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 1 uge.

Foderopbevaring

12. Ikke-saftgivende ensilage kan opbevares i markstak. Markstakken må højst ligge på samme sted 1 år. Der skal derefter gå mindst 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. Placeringen noteres på et kortbilag.

13. Den eksisterende møddingsplads kan anvendes til ensilageoplag.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

14. Husdyrbruget skal anvende følgende opbevaringsanlæg; vist i tabel 3 og placeret som på figur 1.

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m^2)
Ansøgt drift					
Beholder 1	Flydende				253
Beholder 2	Flydende				389
Beholder 3	Flydende				997

Tabel 3: Gødningsopbevaringsanlæg på ejendommen

15. Der kan opføres en ny gyllebeholder på 997 m^2 og 4000 m^3 med placering som vist på figur 1.

16. Drænledningen, der fører tagvand fra stald 2 hen til en lavning og videre til vandløb, skal rørlægges i tæt PVC-rør rundt om gyllebeholderen og så langt mod sydvest, at afstanden til gyllebeholderen bliver mindst 15 m. Foto eller erklæring fra entreprenør/kloakmester indsendes til kommunen inden gyllebeholderen opføres.

17. Der skal opføres en jordvold vest og syd for den nye gyllebeholder på cirka 1 meters højde, så gylle fra eventuelt overløb eller brud forsinkes og ikke løber til vandløbet.

18. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

19. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Eventuelt spild skal opsamles. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

20. Gyllebeholderen må ikke omrøres på lørdage, søn- og helligdage.

21. Dybstrøelse skal bringes direkte fra stald til mark for udspredning, eller kan opbevares i markstak efter 3 måneder i stalden.

22. Markstak skal placeres mindst 100 m fra beboelser og ellers følge reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys, støv og skadedyr)

Lugt

UDKAST

23. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusive ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

24. Såfremt der opstår lugtgener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse med henblik på at begrænse lugtkilderne. Undersøgelsen skal drøftes med kommunen, og husdyrbruget skal gennemføre de nødvendige tiltag til reduktion af generne.

Støj

25. Bidraget fra ejendommen til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag – fredag kl. 07.00 - 18.00 **Lørdag kl. 07.00 - 14.00**	**Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00** **Lørdag kl. 14.00 - 22.00** **Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00**	**Alle dage** **kl. 22.00 – 07.00**
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel 4: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

26. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

27. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Fluer og skadedyr

UDKAST

28. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

29. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Reststoffer og affald

Affald

30. Affald, der opstår på ejendommen, skal opbevares og bortskaffes i henhold til reglerne i Haderslev Kommunes affaldsregulativer.

Spildevand

31. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af foder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

32. Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende skal sikres, så der ikke ved eventuelle uheld kan afledes gylle til drænsystemet.

33. Eventuel vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Døde dyr

34. Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Olie og diesel

35. Olie og diesel skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles.

36. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.

37. Tanke skal være sikret mod påkørsel.

Kemikalier og andre stoffer

38. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Ressourceforbrug

39. El- og vandforbrug skal registreres en gang om året.

40. Der skal gennemføres kontrol af elinstallationer herunder ventilationsanlæggene af en autoriseret elinstallatør mindst hvert 5. år.

UDKAST

41. Der skal i nye stalde anvendes LED-belysning og der skal skiftes til lavenergilysstofrør i stalde og lader, når de eksisterende er udtjente.

42. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.

Uheld

43. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte.

Egenkontrol

44. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberen i den nye stald er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

45. Kort, der viser den årlige placering af markstakke med dybstrøelse og med ensilage, skal forevises ved tilsyn.

46. Det årlige el- og vandforbrug skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.

47. Kontrolrapport (mindst hvert 5. år) for elinstallationerne skal kunne fremvises.

UDKAST

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i uge 28 og 29 2020 på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jf. husdyrbrugloven § 55 stk.3).

Der indkom ingen bemærkninger til høringen. Ingen har anmodet om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse

Udkast til miljøgodkendelse blev den Klik eller tryk for at angive en dato. udsendt i partshøring.

Udkast til miljøgodkendelse blev sendt til dem, som har anmodet herom, og sendt til naboer og andre berørte med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jf. husdyrbrugloven § 55. stk. 4)

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle beboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 435 meter, samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret.

Der indkom ét høringssvar i høringsperioden fra ansøger selv.
Høringssvaret af 3. september 2019 vedrører afstand til dræn, der i ansøgningen blev angivet til 13 meter fra staldbygning 1, hvor afstandskravet ifølge husdyrbrugloven er 15 meter. Ansøger oplyser i høringssvaret, at drænet allerede blev fjernet ifm. byggeri af stalden, men dette havde de ikke fået med ved ansøgning om miljøgodkendelsen.
Ansøger har i høringssvaret indsendt tilstrækkelig dokumentation for at drænet er fjernet, og ansøgning om dispensation er dermed ikke relevant.

Haderslev Kommune har ikke modtaget andre høringssvar i høringsperioden.

Der indkom / der er er ikke kommet høringssvar i høringsperioden.

Der indkom xxxx
Bemærkningerne har / har ikke givet andledning til xxxx

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den Klik eller tryk for at angive en dato.
Miljøgodkendelsen er offentliggjort på DMA.mst.dk den Klik eller tryk for at angive en dato.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger Jacobus A.M. Broeders, Tyrholmvej 7, 6230 Rødekro
  e-mail: jac@broeders.dk
- Xxxx , adresse

Som e-mail med vedhæftet fil:

UDKAST

- Ansøgers konsulent: Landbosyd v) Britt Bjerre Paulsen
  e-mail: bbp@landbosyd.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
  e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
  e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
  e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding

  e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
  e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
  e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
  e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
  e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalafd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
  e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalafd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
  e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
  e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
  e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer

UDKAST

uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den Klik eller tryk for at angive en dato...

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune i klageportalen.

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det dog på egen regning og risiko.

Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 91 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Line Olsen

_____

Sagsbehandler
Haderslev Kommune

UDKAST

D. Kommunens bilag

Bilag 1 - Versionshistorik

Versionshistorikken i ansøgningsmaterialet i kronologisk rækkefølge, som det er vist i det digitale ansøgningssystem:

Version 2

Version

2 (Ansøger)

Produktionsarealer

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Id: 295461 (stald: Stald 1) - BatKlassifikation	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	Eksisterende staldafsnit
Id: 295462 (stald: Stald 2) - BatKlassifikation	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	Eksisterende staldafsnit
Id: 295464 (stald: Stald 1) - FlexgruppeId	27	
Id: 295464 (stald: Stald 1) - DyreOgStaldkategoriId	Ingen valgt	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse
Id: 295464 (stald: Stald 1) - FlexgruppeNavn	Alle dyr; Dybstrøelse	Ingen flexgruppe
Id: 295465 (stald: Stald 1) - FlexgruppeId	27	
Id: 295465 (stald: Stald 1) - DyreOgStaldkategoriId	Ingen valgt	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse
Id: 295465 (stald: Stald 1) - FlexgruppeNavn	Alle dyr; Dybstrøelse	Ingen flexgruppe

UDK

Version 3

Version

3 (Ansøger)

Produktionsarealer

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Id: 295461 (stald: Stald 1) - FlexgruppeId	25	
Id: 295461 (stald: Stald 1) - DyreOgStaldkategoriId	Ingen valgt	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse
Id: 295461 (stald: Stald 1) - FlexgruppeNavn	Alle kvæg; Dybstrøelse	Ingen flexgruppe

Naturpunkt

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Tilgroet areal mod syd Geometri :		Punkt flyttet 6 m NØ.
Tilgroet areal mod syd - RuhedNatur	Blandet natur med middel bevoksning	Skov
Pamhule Skov - RuhedNatur	Blandet natur med lav bevoksning	Skov
Vandhul mod øst - RuhedNatur	Skov	Blandet natur med middel bevoksning

4 (Ansøger)

Staldbygninger

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Ny stald Geometri :		Geometri ændret. Center flyttet 7 m Ø.

Naturpunkt

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Tilgroet areal mod syd - RuhedNatur	Skov	Blandet natur med middel bevoksning

Bilag 2 - Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. – LBK nr 520 af 01/05/2019 (Husdyrbrugloven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr 1261 af 29/11/2019 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

Udover vilkårene i denne miljøtilladelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler der anvendes i miljøtilladelsen er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - LBK nr 1218 af 25/11/2019 (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK 240 af 13/03/2019 (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb LBK nr 1217LBK nr 1217 af 25/11/2019 (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning – BEK nr. 904 af 16/06/2020 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald – BEK nr. 224 af 08/03/2019 Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand – BEK nr. 1322 af 14/12/2012
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines – BEK nr 1257 af 27/11/2019 (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelses-områder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr 1595 af 06/12/2018
- Bekendtgørelse af museumsloven – LBK nr. 358 af 08/04/2014 (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald https://docplayer.dk/4257093-Haderslev-kommune-regulativ-for-erhvervsaffald.html
- Jordforureningsloven LBK nr 282 af 27/03/2017 LBK nr 282 af 27/03/2017
- Kommuneplan 2017-2029, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på http://kommuneplan2017.haderslev.dk/

Ved fremtidige ændringer af love og regler: *Se Senere ændringer til forskriften* på Retsinformation www.retsinformation.dk

UDKAST

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 1

Haderslev Kommune har gennemgået miljøkonsekvensrapporten af 10. juni 2020 og har vurderet, at rapporten opfylder kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 4.

Det vurderes, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vil påvirke internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

Kravet om anvendelse af BAT vurderes at være overholdt, fordi kravene om emissionsgrænser for ammoniak overholdes.

UDKAST

F. Ansøgningens bilag

Bilag 3: Oversigtskort

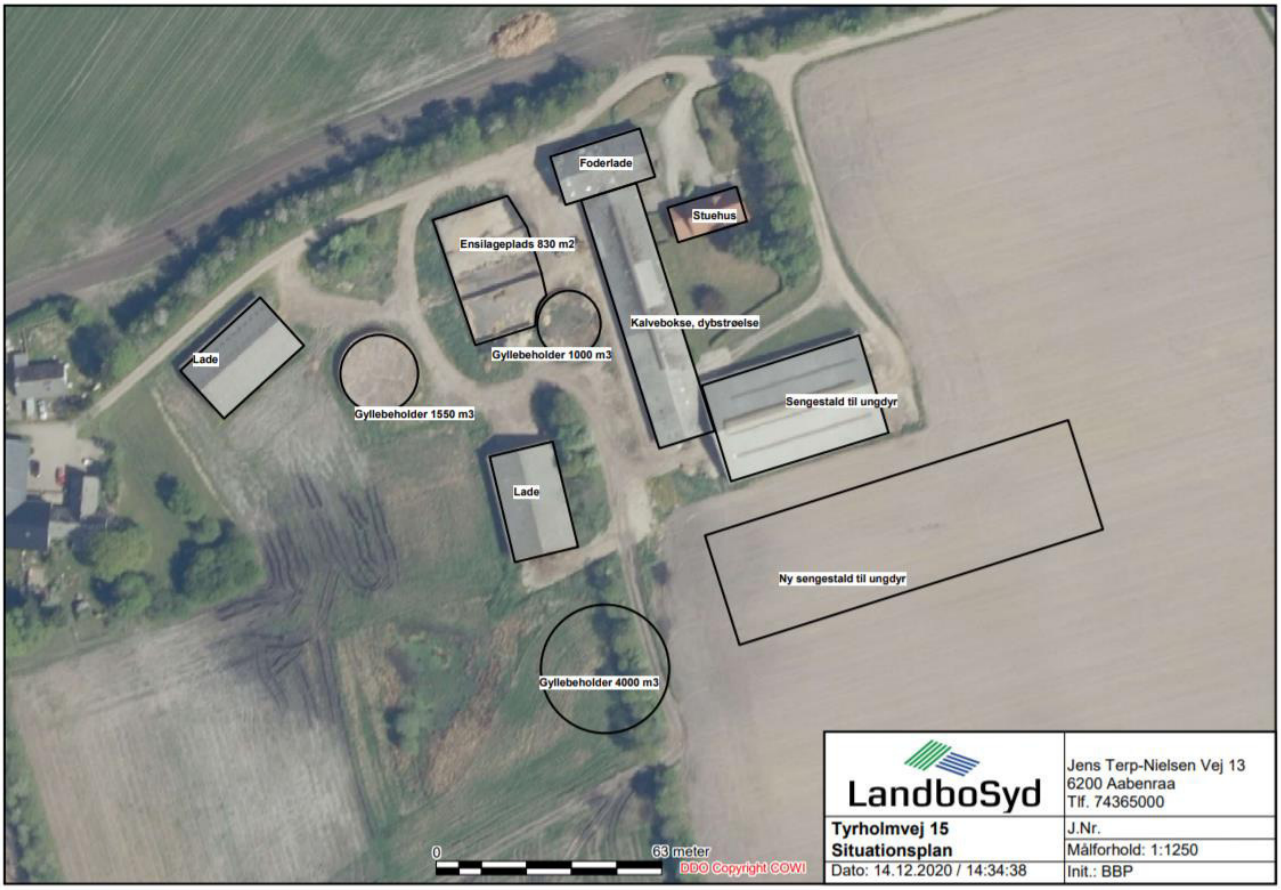

Bilag 4: Produktionsarealer

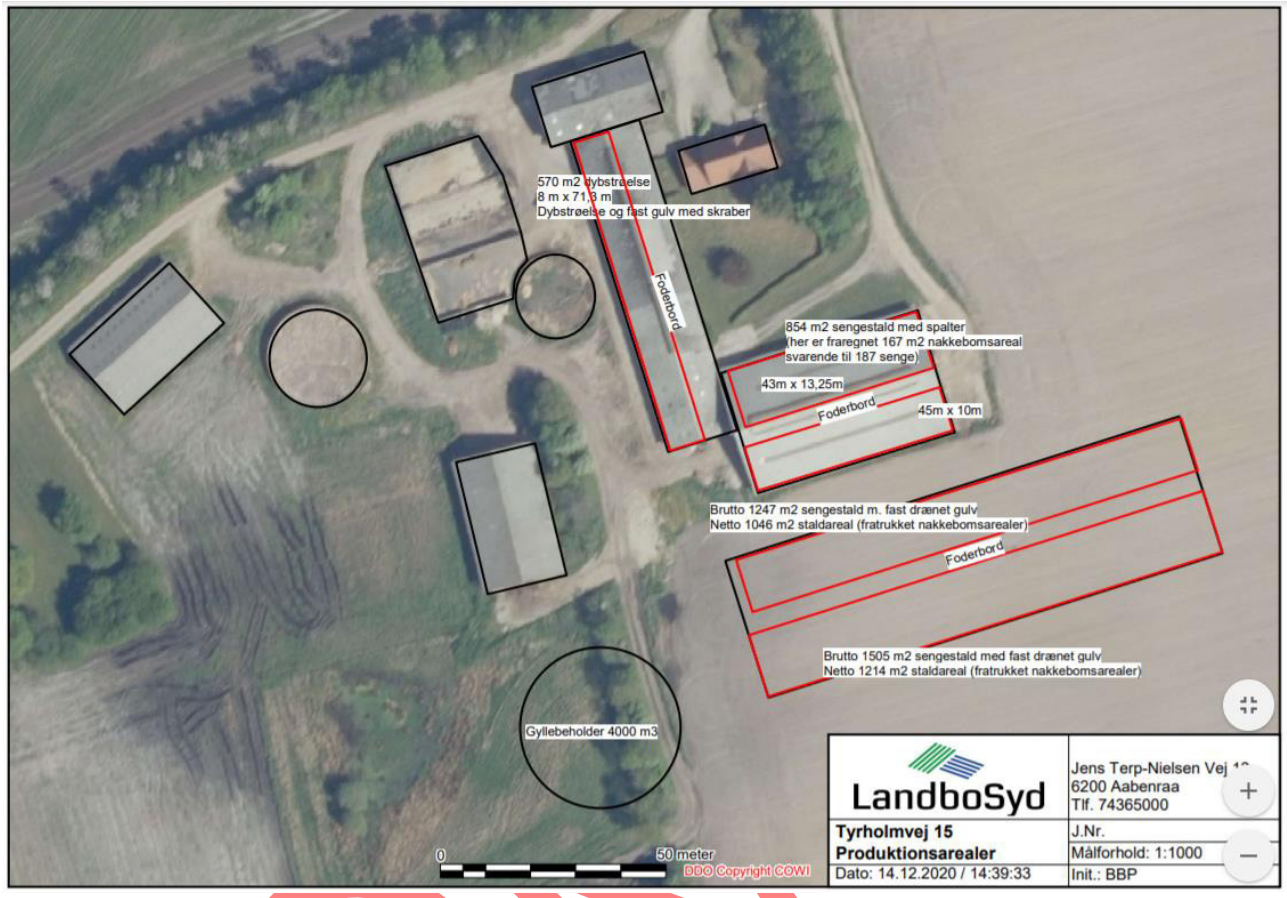

Kontrol:

Her er anvendt, at nakkebom normalt udgør 1,8 m x staldens længde.

	Skrevet på tegning (opmålt af ansøger)	**Angivet i ansøgning (ansøger)**	**Målt på husdyrgodkendelse.dk (kommunen)**	**Vurdering**
Stald 1	8 x 71,3 = 570	570	8 x 71 = 568	ok
Stald 2	43 x 13,25 = 570 45 x 10 = 450 - 167 nakkebom I alt 853	854	44 x (28 – 5) = 1012 - (44 x 1,8 x 2 = 158 nakkebom) i alt 854	ok
Stald 3	1046 1214	2260	103 x (12 – 1,8 nakkebom) = 1051 106 x (13,5 – 1,8 nakkebom) = 1240	ok

Bilag 5: Afløbsplan

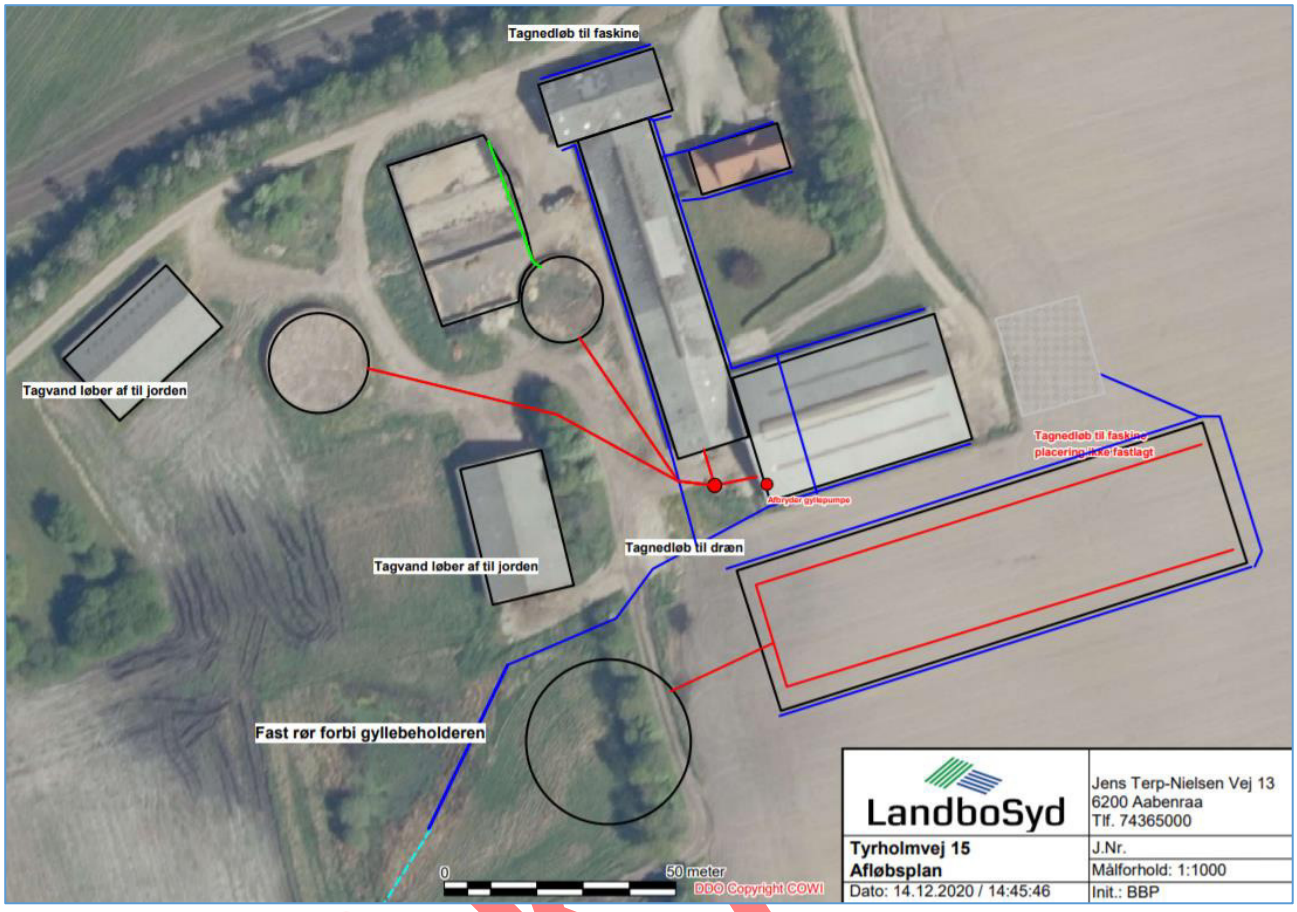

UDKAST

Bilag 6: Kommunens kort: Hvor løber vandet hen

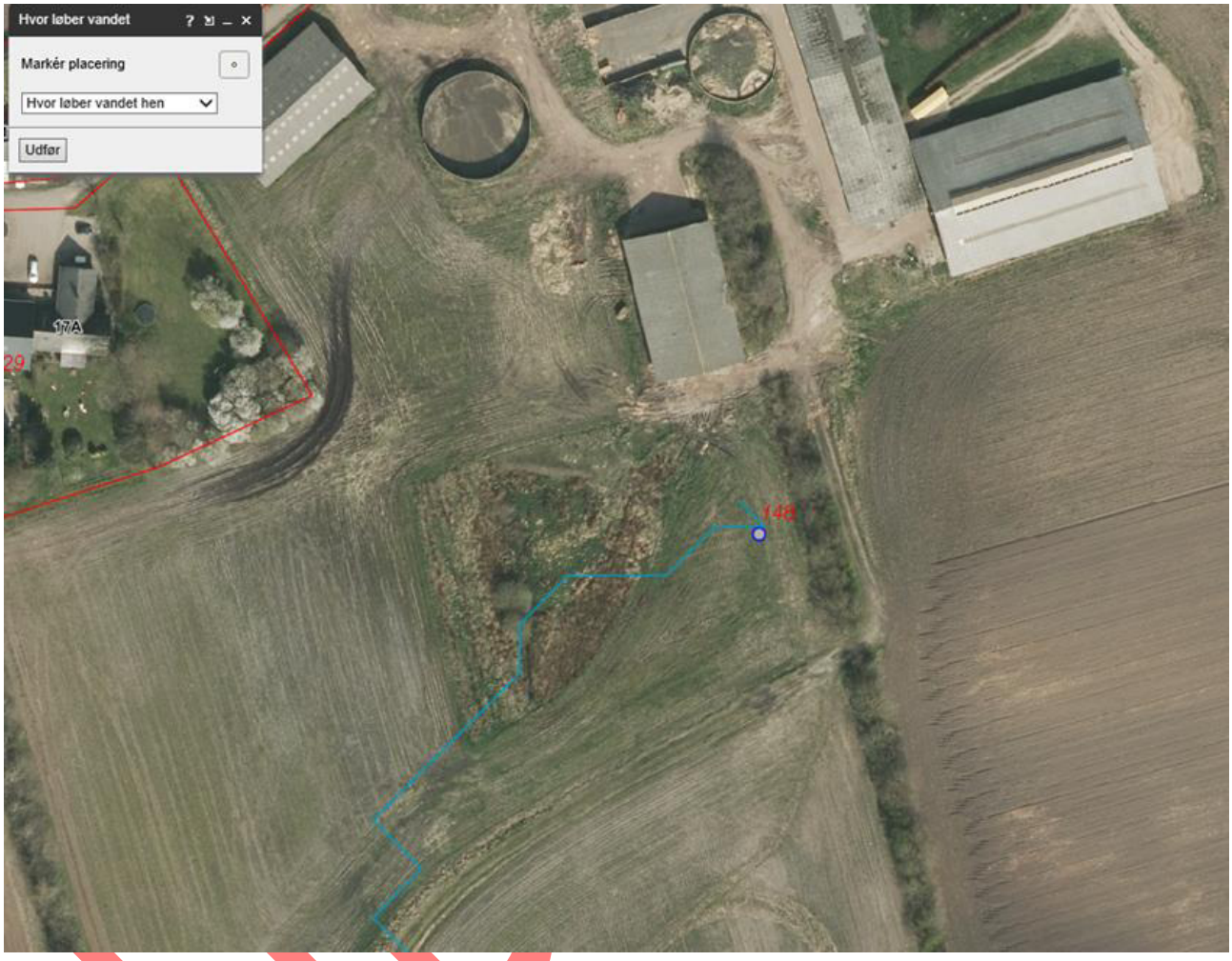

Bilag 7: Interne transporter

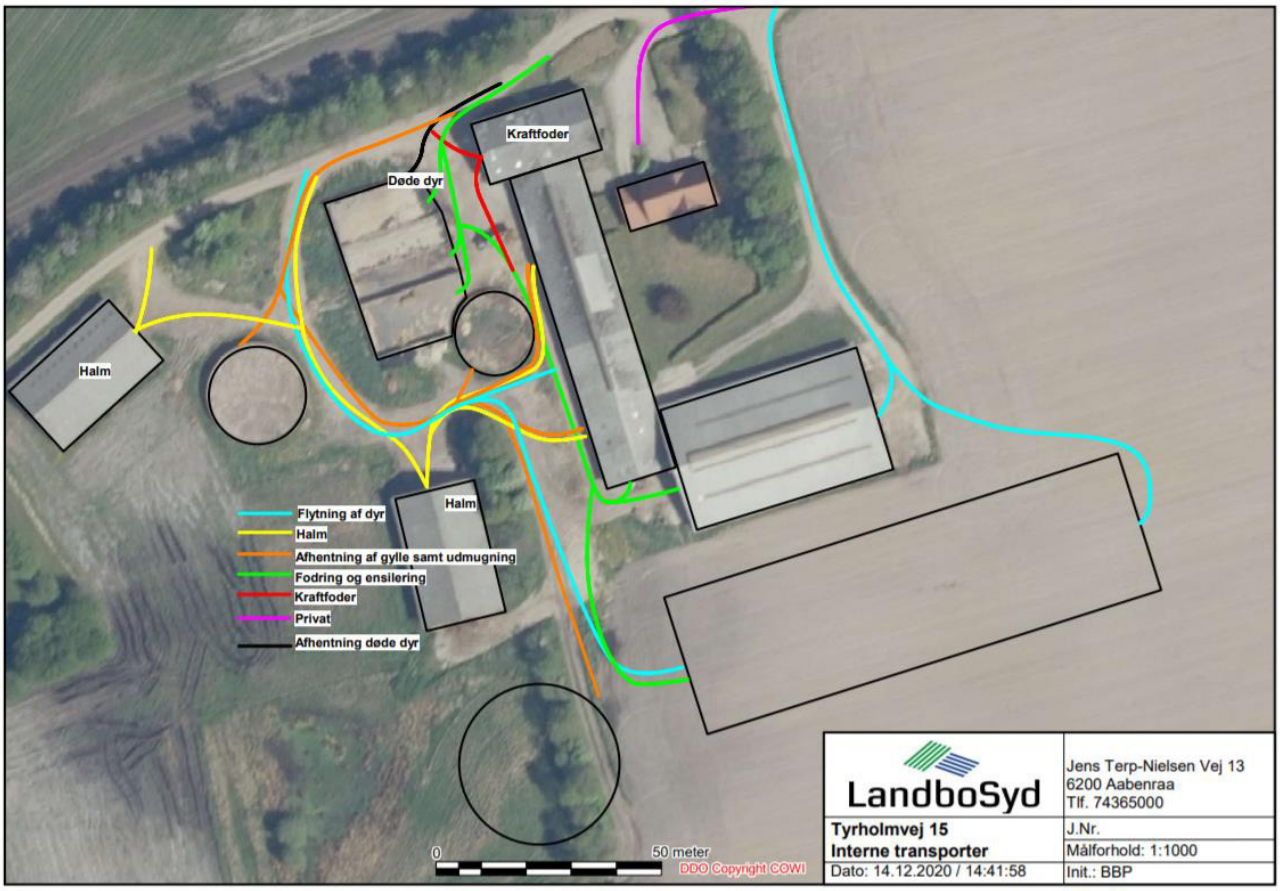

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Tyrholmvej 15

6500 Vojens

Ansøgning om miljøgodkendelse af eks. anlæg samt ny ungdyrstald og ny gyllebeholder

Skema 219259 i Husdyrgodkendelse.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3)

Ansøger og ejer	Jac Broeders Tyrholmvej 7 6230 Rødekro jac@broeders.dk
Husdyrbrugets adresse	Tyrholmvej 15 6500 Vojens
CVR-nummer	16265241
CHR-nummer	51371
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100022285
Matrikel-nr.	Matrikel: 148 Strandelhjørn, Bevtoft
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Tyrholmvej 7, 6230 Rødekro Dalgårdsvej 2, 6534 Agerskov Horsbygvej 8, 6534 Agerskov Lillebjergvej 3, 6534 Agerskov (lejet stald)
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningsskema	219259
Konsulent	Britt Bjerre Paulsen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: bbp@landbosyd.dk Tlf.: 74365079

Forord / læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport, som beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Tyrholmvej 15, 6500 Vojens. Der søges om miljøgodkendelse af produktionen i de eksisterende bygninger, samt en ny ungdyrstald på 3360 m^2, og en ny gyllebeholder på 4000 m^3

Rapporten indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte (afsnit 3) og efterfølgende en vurdering af de væsentlige indvirkninger på miljøet (afsnit 4). Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen[1] og er opbygget ud fra Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. De angivne parenteser med bogstaver og tal i overskrifterne henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Til miljøkonsekvensrapporten er der indsendt bilag over ejendommen, staldtegninger, opgørelse af produktionsarealer, kapacitetsberegning, afløbsplan samt ejendommens beredskabsplan. Endvidere genereres en pdf af ansøgningsskema 219259.

[1] Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 718 af 08/07/2019

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3) **1**

Forord / læsevejledning **2**

1. Indledning **5**

2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug) **6**

3. Husdyrbruget og det ansøgte **9**

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a) *9*

3.1.1 Produktionsarealer *9*

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning *11*

3.1.3 Drift af anlægget *13*

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a) *13*

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3) *13*

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4) *14*

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b) *17*

3.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c) *27*

3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b) *30*

3.7.1 Støj (B7, D1b) *30*

3.7.2 Rystelser og vibrationer (B7, D1b) *30*

3.7.3 Støv (B7, D1b) *30*

3.7.4 Lys (B7, D1b) *30*

3.7.5 Skadedyr (B7) *31*

3.7.6 Transporter (B7) *32*

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b) *32*

3.8.1 Døde dyr (B8) *32*

3.8.2 Affald (B8) *32*

3.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8) *33*

3.8.4 Råvarer (B7) *33*

3.8.5 Energiforbrug (B8) *33*

3.8.6 Vandforbrug (B8) *33*

3.8.7 Spildevand og restvand (B8) *34*

3.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7) *34*

3.10 Forslag til egenkontrol (B7) *36*

3.11 BAT-Ammoniakemission (B9, C2) *35*

3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10) *36*

4. Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c). **37**

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter (D1c) *37*

4.2 Begrænsning af ammoniakemission (D1c) *38*

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c) 39
4.4 Lugtgener for omboende (D1c) 40
4.5 Støjgener (D1c) 40
4.6 Gener fra rystelser og vibrationer (D1c) 40
4.7 Støvgener (D1c) 40
4.8 Lyspåvirkninger (D1c) 41
4.9 Skadedyr (D1c) 41
4.10 Transporter (D1c) 41
4.11 Energi (D1c) 41
4.12 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c) 41
4.13 Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c) 42
4.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c) 42
4.15 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b) 43
4.16 Alternative løsninger (D1d) 44
4.17 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5 44
4.18 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6 44
4.19 Oplysninger om konsulenten (A4) 45

5. Konklusion 46

6. Bilag 46

1. Indledning

Denne miljøansøgning beskriver og vurderer staldanlægget på Tyrholmvej 15, 6500 Vojens, som består af to eksisterende ungdyrstalde til opdræt af malkekøer, og hvor der er ønske om at opføre en ny ungdyrstald på ca. 3360 m2, og en ny gyllebeholder.

Der ønskes frihed til at tilrettelægge dyreholdet i de eksisterende bygninger som det passer bedst ind i bedriften. Den nye stald er tiltænkt store kvier.

Fremover vil staldene kunne bruges til alle aldersgruppe af opdræt af malkekvæg, samt evt. til goldkøer..

Godkendelsen anses nødvendig for ejendommens drift, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Fri produktion på staldenes produktionsarealer gør det nemmere at udnytte staldanlægget optimalt. Den nye ungdyrstald med tilhørende opbevaringskapacitet er nødvendig for at kunne huse opdrættet fra bedriftens øvrige ejendomme med malkekøer. Byggeriet er derfor erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som kvieejendom.

Beskyttelsesniveauerne for lugt til naboer og for ammoniak til nærliggende natur er overholdt. Husdyrbruget lever også op til BAT-kravet i forhold til den totale ammoniakemission.

2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug)

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Tyrholmvej 15, 6500 Vojens. Husdyrbruget består af en konventionel ungdyrbesætning med en §11 miljøgodkendelse fra januar 2011. Den nuværende tilladte husdyrproduktion på ejendommen er på 230 kvier (6-20 mdr.), 55 kalve (3-6 mdr.) og 1 avlstyr, alle tung race.

Ansøgningen er indsendt for at få godkendelse til at kunne producere efter de fleksible regler, hvor produktionsarealerne godkendes, samt for at få godkendelse til at opføre en ny ungdyrstald og tilhørende gyllebeholder. Med den nye godkendelse kan ansøger til enhver tid optimere anvendelsen af staldanlægget indenfor de dyrevelfærdsmæssige pladskrav, men uden bindinger på alderssammensætning og antal dyr på stald.

Den fremtidige produktion på ejendommen forventes at være ca. 925 opdræt i alderen 3-22 måneder.

Landskabelige forhold

Ejendommen ligger på Tyrholmvej 15 syd for landsbyen Strandelhjørn. Husdyrbruget ligger i landzone, uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Området er domineret af store landbrugsflader, store åbne arealer og lange lige veje. Lige omkring Tyrholmvej 15 er der en del levende hegn (umiddelbart bag ejendommen mod nord, og langs markskellene af den omkringliggende mark). Der er således delvist afskærmet for indsigt til anlægget fra vejen.

Ifølge Haderslev Kommunes kommuneplanen ligger husdyrbruget indenfor områder, der er udpeget som Særligt Værdifuldt Landbrugsområde.

Der er frit indsyn over marken til den nye stald fra Tyrholmvej, når man kommer kørende fra nord. Når man kommer syd fra vil man ikke se den nye stald ret meget, fordi den ligger foran de eksisterende bygninger, og fordi der er levende hegn rundt om marken mod syd, sydøst og sydvest.

Det vurderes, at byggeriet ikke vil medføre en væsentlige direkte eller indirekte påvirkning af landskabet.

Potentielle gener

Nærmeste nabo, der ikke ejes af driftsherren, er Tyrholmvej 17 A, der ligger ca. 160 m fra den nye stald mod vest. I østlig retning er der ca. 250 m til nabobeboelse.

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes for alle enkelt naboer, samlet bebyggelse og byzone.

Støj fra selve husdyrbruget vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer, dels pga. afstanden til naboerne, og dels idet de fleste støjende aktiviteter foregår i dagtimerne.

Rystelser og vibrationer fra husdyrbruget vurderes at være af meget begrænset omfang.

Støv fra ejendommen vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer, idet der er relativt langt til nærmeste nabo, der også ligger gunstigt i forhold til vindretningen.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares overdækket ved ensilagepladsen. Dette vurderes ikke at medføre væsentlig gene for naboer.

Transport til og fra ejendommen sker via nogle forskellige udkørsler til den blinde afstikker til Tyrholmvej, der har 1 udkørsel til den gennemgående vej Tyrholmvej.

Samlet set vurderes husdyrbruget ikke at medføre væsentlige gener for naboer i form af lugt, støj, støv, vibrationer, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse, der opbevares i ejendommens gyllebeholdere og i markstak. Husdyrgødningen udbringes på markerne af maskinstationen.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrloven[2] og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald fra luften kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder beskyttelsesniveauerne for ammoniak til alle nærliggende naturområder, både kravene til totaldeposition til de mest sårbare naturtyper samt kravet om mer-deposition til mindre sårbare naturtyper og skove.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning på mere end 750 kg NH3 N/år, er der krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger fra husdyrbruget. Der er faste krav til den totale ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT, ved at den nye stald opføres med fast gulv med ajleafløb, hældning og skrabning.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget lever op til beskyttelsesniveauerne for ammoniak og lugt og til kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Husdyrbruget har en række daglige tiltag for at begrænse forurening og gener som er beskrevet i afsnittene 3.7 -3.8. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan.

Det vurderes derfor, at ansøger gør hvad han kan for at imødegå uønskede påvirkninger fra husdyrbruget.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Alternative placeringer af ungdyrstalden er overvejet i forhold til afstand til natur mv., men det vurderes at den ansøgte placering er det mest optimale af hensyn til logistikken mellem den eks. ungdyrstald og den nye stald. Placeringen af stald og gyllebeholder er i umiddelbar tilknytning til de eksisterende bygninger, så bygningssættet fortsat fremstår samlet, og afstanden til natur er tilstrækkelig til at overholde Husdyrlovens beskyttelsesniveauer i forhold til ammoniak.

Der er ikke overvejet alternative staldgulve eller udformninger, for den valgte gulvtype er BAT, og er desuden en gulvtype, som ansøger har rigtig god erfaring med fra staldanlæggene på hans andre ejendomme.

Alternativet til ikke at give en ny miljøgodkendelse (0-alternativet) er, at ejendommen drives videre efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse. Dette vil føre til en nedslidning af ejendommen, da der i så fald ikke vil blive investeret mere end højst nødvendigt i anlægget. Herved øges risikoen for at der sker utilsigtede hændelser, i modsætning til hvis anlægget vedligeholdes løbende med henblik på at være i drift i mange år fremover.

[2] Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a)

Det eksisterende bygningssæt ligger nogenlunde samlet og består af to ungdyrstalde – en med kalvebokse med dybstrøelse og en med sengebåse og spaltegulve – samt to gyllebeholdere, et plansiloanlæg og 3 lader til halm og foder. Bygningerne mv. ses af nedenstående figur 1.

Der til opføres en ny sengestald til ungdyr på ca. 3360 m^2, og en ny gyllebeholder på 4000 m^3.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg. Foto: Agrogis

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for før- og efter-situationen for husdyrbruget. Der skal desuden foretages beregninger for husdyrproduktionen for 8 år siden. Derfor skal 8 årsdriften og nudriften fastsættes.

Opgørelse af produktionsarealerne i de eksisterende stalde er opmålt af Jac Broeders d. 14. december 2019, suppleret med de foreliggende tegninger af staldene. Der er ikke sket ændringer af staldene indenfor de sidste 8 år, så der er ingen forskel på lovlig nudrift svarende til miljøgodkendelsen fra 2011 og 8-årsdrift.

8-årsdriften

Den gældende produktionstilladelse er en § 11 miljøgodkendelse fra januar 2011. Denne godkendelse giver tilladelse til et dyrehold på 230 kvier (6-20 mdr.), 55 kalve (3-6 mdr.) og 1 avlstyr, alle tung race.

Produktionsanlægget er etableret før 2011, så allerede dengang var der tale om godkendelse af produktionen i eksisterende anlæg. Der har været fuld produktion på ejendommen, så godkendelsen fra 2011 vurderes at være udnyttet.

8-årsdrift

Produktionsarealerne for 8 års driften fremgår af nedenstående Tabel 1.

Tabel 1: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i 8-års drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m^2)
				8 års drift		
Stald 1	1015	Naturlig ventilation	3 m	(#295465) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	570
Stald 2	1259	Naturlig ventilation	3 m	(#295467) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	854
Ny stald	3352	Naturlig ventilation	3 m			
Sum						1424

Nudriften

Nudriften er den nuværende lovlige produktion, og svarer fuldstændig til miljøtilladelsen fra 2011.

230 kvier, 55 kalve og 1 avlstyr, alle tung race.

Der er ikke sket ændringer i staldindretning af staldene siden miljøgodkendelsen fra 2011.

Produktionsarealerne for nudriften fremgår af nedenstående.

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m^2)
				Nudrift		
Stald 1	1015	Naturlig ventilation	3 m	(#295464) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	570
Stald 2	1259	Naturlig ventilation	3 m	(#295466) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	854
Ny stald	3352	Naturlig ventilation	3 m			
Sum						1424

Tabel 2: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i 8-års drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgt drift

Produktionsarealerne i ansøgt drift fremgår af Tabel 3.

I ansøgt drift søges der om en ny sengestald med fast gulv, dræn og skrabning, med et produktionsareal på 2260 m^2. På de eksisterende produktionsarealer sker der ingen ændringer.

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m^2)
				Ansøgt drift		
Stald 1	1015	Naturlig ventilation	3 m	(#295461) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	570
Stald 2	1259	Naturlig ventilation	3 m	(#295462) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	854
Ny stald	3352	Naturlig ventilation	3 m	(#295463) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2260
Sum						**3684**

Tabel 2: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i ansøgt drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af Tabel 4. De eksisterende opbevaringsanlæg består af to gyllebeholdere opført hhv. i 1984 og i 1999 og en møddingsplads, der er etableret før 1995. De eksisterende opbevaringsanlæg indgår derfor både i 8 års driften og nudriften.

Der søges om en ny gyllebeholder på 4000 m^3 placeret vest for den nye stald.

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m^2)
		Ansøgt drift			
Beholder 1	Flydende				253
Beholder 2	Flydende				389
Beholder 3	Flydende				997
		Nudrift			
Beholder 1	Flydende				253
Beholder 2	Flydende				389
Møddingsplads	Fast				196
		8 års drift			
Beholder 1	Flydende				253
Beholder 2	Flydende				389
Møddingsplads	Fast				196

Tabel 3: Opbevaringsanlæg på husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

I sengestaldene udsluses gyllen til forbeholderen med rundskyl dagligt. Dybstrøelsen udmuges hver 3. måned og bringes direkte ud eller lægges i markstak, der overdækkes straks. Kasseret foder fra foderbordet kommes i gyllebeholderen.

Overpumpning af gylle fra forbeholderne til gyllebeholderne overvåges og sker typisk hver uge. Der er dykket indløb, så flydelaget ikke brydes. Gyllen i gyllebeholderene omrøres udelukkende forud for gylleudbringning. Udbringning af gyllen foretages af maskinstation og der anvendes en 25 m^3 gyllevogn med læssekran.

Med et forventet fremtidigt dyrehold på ejendommen på ca. 780 kvier (6-22 mdr.) og 145 kalve (3-6 mdr.) vil den samlede årlige produktion af husdyrgødning være ca. 4600 m^3 gylle og 300 m^3 dybstrøelse.

Regnvand fra det befæstede areal ved plansiloerne ledes til gyllebeholderne. Området er opmålt til ca. 830 m^2, hvilket giver en årlig vandmængde på ca. 700 m^2 pr. år. Derved bliver den samlede årlige mængde gylle og pladsvand, der skal opbevares, ca. 5300 m^3.

Kapaciteten i de eksisterende gyllebeholdere på ejendommen er samlet på 2550 m^3. Ved at opføre en ny gyllebeholder på 4000 m3 bliver den samlede kapacitet på 6550, eller mere end 12 måneders kapacitet. Da beholderen fra 1984 må forventes at blive taget ud af drift indenfor en overskuelig årrække, og med erfaring fra nogle meget våde vintre, hvor der kommer større mængder pladsvand, end forventet, og udbringning af gylle først er muligt langt henne i foråret, er det rart at have lidt ekstra kapacitet til rådighed.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måners opbevaringskapacitet er dermed opfyldt.

3.1.3 Drift af anlægget

Der er 1 driftsleder, der varetager driften på ejendommen. Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan det nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn, og slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR, i samdrift med Tyrholmvej 7, Horsbygvej 18 og Dalgårdsvej 2
- Gyllepumpningen overvåges og der tjekkes først, om der er plads i gyllebeholderne
- Der er sundhedsrådgivning af besætningen
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA eller solgt
- Der føres journal over medicinforbrug
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres, dog sammen med de øvrige ejendomme på bedriften.
- Elforbruget opgøres kvartalsvist og årligt.
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Der udføres årlig kontrol af slukningsudstyr
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for ejendommen, i sammenhæng med de øvrige ejendomme på bedriften.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a)

Der opføres en ny ungdyrstald på ca. 107 m x 32 m, med indvendigt foderbord. Bygningen opføres i sædvanlige materialer - grå elementer af beton, søsten eller lign, grå gardiner og gråt eternittag, samt gavlplader mv. i afdæmpede farver og ikke-reflekterende materialer. Da terrænet stiger 1,5-2 m fra vest mod øst, vil den østlige ende af bygningerne blive gravet ca. 1 m ind i terrænet. Den vestlige ende af stalden bygges i højde med det nuværende terræn og med de eksisterende bygninger. Stalden opføres med et lille langsgående fald (ca. 5 promille) fra øst mod vest. Ansøger har god erfaring med at etablere langsgående fald på det faste gulv i sine kvægstalde, da det gør det lettere at få ajlen drænet væk fra gulvet.

Den nye stald opføres ca. 10 m fra eks. sengestald og parallelt med denne.

Ny gyllebeholder på 4000 m^3 opføres vest for ny sengestald. Idet der graves ud til ny gyllebeholder, hæves terrænet en anelse vest for beholderen, så der dannes en lille terrænhævning på vestsiden af beholderen. Dette vil medvirke til at bremse gyllen, hvis beholderen skulle kollapse, så gyllen kan stoppes inden den løber ned i lavningen mod vest.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

På Jac Broeders bedrift drives der husdyrhold på Tyrholmvej 7 og Tyrholmvej 15, Rødekro samt på Dalgårdsvej 2 og Horsbygvej 18, Agerskov, og Lillebjergvej 3, Agerskov. Med opførelse af ny ungdyrstald på Tyrholmvej 15 er det meningen, at alt opdrættet fra Tyrholmvej 7 skal være opstaldet her, mens opdræt fra Dalgårdsvej 2 er opstaldet på Horsbygvej 18.

De fem ejendomme vurderes ikke at være teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet jf. Husdyrlovens § 16c. Årsagen hertil er, at ingen af ejendommene er afhængige af hinanden, da de teknisk set kan drives uafhængigt af hinanden, idet de har hver deres foder-opbevaring, gødningsopbevaringsanlæg osv. De ligger også så langt fra hinanden, at det f.eks. ikke er de samme ejendomme, der er nærmeste nabo til hver af anlæggene.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed (B4)

Landskab, planforhold og kulturarv

Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder.

Staldanlægget og gyllebeholderne ligger i Haderslev Kommune syd for landsbyen Strandelhjørn. Området er domineret af store landbrugsflader, store åbne arealer og lange lige veje. Lige omkring Tyrholmvej 15 er der en del levende hegn (umiddelbart bag ejendommen mod nord, og langs markskellene af den omkringliggende mark). Der er således delvist afskærmet for indsigt til anlægget fra vejen.

Ifølge Haderslev Kommunes kommuneplanen ligger husdyrbruget indenfor områder, der er udpeget som Særligt Værdifuldt Landbrugsområde.

Den nye stald vil blive opført i traditionelle materialer som grå beton, gardiner og gavlplader mv. i afdæmpede farver og lyst gråt eternittag.

Der er ingen beskyttede fortidsminder i umiddelbar nærhed af anlægget og den nye stald. Der er ingen beskyttede diger, der hvor den nye stald ønskes opført. Der er nogle beskyttede sten- eller jorddiger som skal bevares langs med nogle af de omkringliggende marker. Se kortet nedenfor, hvor digerne er markeret med orange.

Figur 2. Husdyrbrugets placering med nærliggende diger. Foto: Arealinformation

Husdyrbruget ligger i et nitratfølsomt indvindingsområde, med særlige drikkevandsinteresser og indenfor indvindingsoplandet til vandværket i Strandelhjørn. Der gælder de generelle regler om at stalde og gyllebeholdere mv. skal være tætte, og at gyllebeholdere skal kontrolleres regelmæssigt, så det sikres, at der ikke sker udsivning af gødningsstoffer til grundvandet.

Husdyrbruget ligger udenfor økologiske forbindelseslinier og udpegede naturområder i kommuneplanen.

Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste naturområder og omkringboende er beskrevet under punkt 3.5 og 3.6.

Afstandskrav

Jf. Husdyrlovens §6 må husdyrbrug ikke etableres, ændres eller udvides, såfremt det medfører forøget forurening, hvis anlægget ligger i byzone eller sommerhusområde, eller indenfor områder i landzone, der i lokalplanlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål mv. Der gælder også et afstandskrav på 50 m til disse områder. Afstandskravet på 50 m gælder i øvrigt også i forhold til nabobeboelse.

Idet der er langt til nærmeste byzone (Hovslund, 4 km) , sommerhusområde (ingen i nærheden), og lokalplanlagt område (Over Jerstal) , og idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra nabobeboelse, er afstandskravene i Husdyrlovens §6 overholdt.

Jf. Husdyrlovens §8 må husdyrbrug ikke etableres, udvides eller ændres på en måde, der medfører forøget forurening indenfor nærmere bestemte afstande til vandforsyningsanlæg, vandløb, søer, offentlige veje og private fællesveje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på samme ejendom samt naboskel. Husdyrbrugets placering i forhold til afstandskravene i Husdyrlovens § 8 fremgår af Figur 3 og Tabel 5.

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej og beboelse på samme ejendom er 15 m. Afstandskravene til ikke-almen vandforsyningsanlæg (forsyner færre end 10 husstande) og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m. Afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til almene vandforsyningsanlæg er på 50 m.

Der er en møddingsplads, der tages i anvendelse som ensilageplads. Denne plads overholder afstandskravene. Der er en drænet lavning syd for anlægget. Afstanden fra drænet til møddingspladsen er ca. 100 m. Der er ingen søer indenfor 15m. Afstanden fra møddingspladsen til offentlig vej (den blinde del af Tyrholmvej) er ca. 31 m. Der er ca. 42 m fra den nye møddingsplads til stuehuset / beboelse på ejendommen. Der er en egen drikkevandsboring (DGU nummer 151.235), som forsyner husholdningen og staldanlægget. Boringen ligger i gårdspladsen, i en afstand af ca. 50 m til ensilageanlægget. Der er også en markvandingsboring, (DGU boring nr. 151.921), der ligger på den anden side af Tyrholmvej, i en afstand af ca. 225 m. Nærmeste almene vandforsyning er vandværket i Strandelhjørn, der ligger i en afstand af ca. 1,5 km. Der er ca. 31 m til skel mod nord, som er et vejskel. Der er ingen naboskel, der ligger tættere på. Der er ingen levnedsmiddelvirksomheder indenfor 300 m. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed er ikke kendt.

Den nye ungdyrstald overholder også Husdyrgødningsbekendtgørelsens afstandskrav. Der er ca. 100 m fra stalden til privat boring i gårdspladsen, der er ca. 1,5 km til nærmeste vandværk jf. ovenfor, der er ca. 75 m til dræn i lavning vest for stalden, der er ca. 90 m til Tyrholmvej, der er nærmeste offentlige vej eller private fællesvej, der er ingen levnedsmiddelvirksomhed indenfor 25 m, der er 80 m til stuehuset /beboelse på ejendommen, og der er mere end 30 m til naboskel.

Den nye gyllebeholder overholder ligeledes Husdyrgødningsbekendtgørelsens afstandskrav. Der er ca. 110 m til privat boring i gårdspladsen, der er ca. 1,5 km til nærmeste vandværk jf. ovenfor, der er ca. 25 m til dræn i lavning vest for stalden, der er ca. 230 m til Tyrholmvej, der er nærmeste offentlige vej eller private fællesvej, der er ingen levnedsmiddelvirksomhed indenfor 25 m, og der er 95 m til stuehuset /beboelse på ejendommen, og der er ca. 80 m til naboskel.

De øvrige bygninger, ensilagepladser og opbevaringsanlæg ændres ikke, så her sker der ikke nogen ændret eller forøget forurening. Det ses, at stald 1 ikke overholder afstandskravet til enkeltvandindvinding og til beboelse, og at ensilagepladsen er mindre end 15 m fra vejen, men det er eksisterende lovlige bygninger. Afstandene er markeret i www.husdyrgodkendelse.dk.

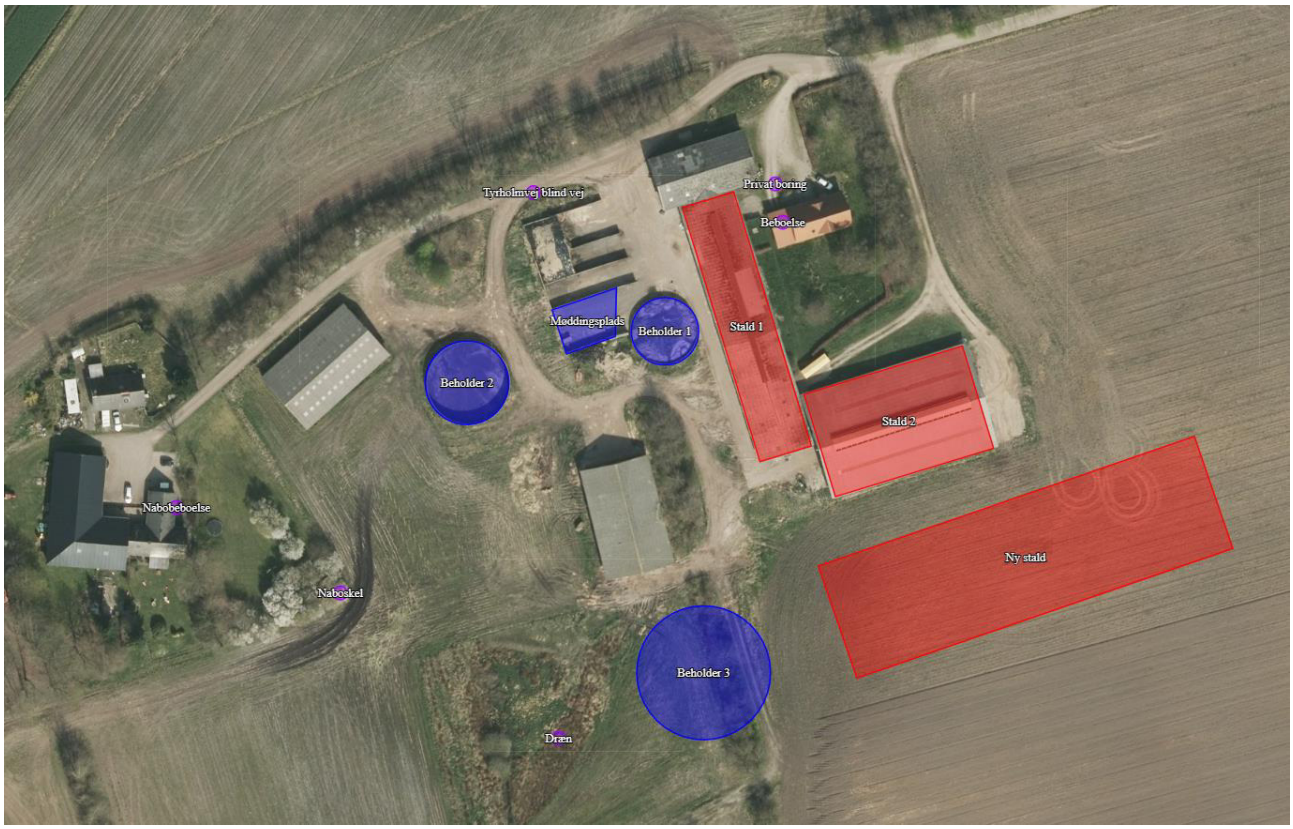

Figur 3: Husdyrbrugets placering i forhold til afstandskravene jf. Husdyrlovens § 8. Nærmeste almene vandforsyning og nærmeste levnedsmiddelvirksomhedligger så langt væk fra ejendommen, at det ligger udenfor kortudsnittet. Foto: husdyrgodkendelse.dk

Tyrholmvej - Offentlig vej og privat fællesvej

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Ny stald	91
Gødningslager	Beholder 3	226

Privat boring - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 1	11
Gødningslager	Beholder 1	40

Beboelse - Beboelse på samme ejendom

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 1	10
Gødningslager	Beholder 1	34

Naboskel - Naboskel

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 1	117
Gødningslager	Beholder 2	54

Nabobeboelse - Nabobeboelse

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 1	152
Gødningslager	Beholder 2	73

Dræn - Vandløb og søer over 100 kvm

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Ny stald	87
Gødningslager	Beholder 3	25

Tyrholmvej blind vej - Offentlig vej og privat fællesvej

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Stald 1	40
Gødningslager	Beholder 1	42

Tabel 4: Afstande jf. Husdyrlovens § 8 stk. 1. Tabellen angiver den bygning/gødningslager, der ligger tætteste på punktet der refereneres til i Husdyrlovens § 8. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets omtrentlige ammoniakemission i de tre drifter i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre på Tyrholmvej 15 fremgår af Tabel 6. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift beregnet til 4136 kg N/år, med en meremission på 2341 kg N/år i forhold til både nudrift og 8-års driften.

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH_3-N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH_3-N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH_3-N/år)
Ansøgt drift	3480,8	655,2	4136,0
Nudrift	1469,4	326,0	1795,5
8 års-drift	1469,4	326,0	1795,5

Tabel 5: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder) eller dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter). Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen klassificerer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af Tabel 7.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget fremgår af Figur 4 og beregningerne af ammoniak til disse områder af Tabel 8. Husdyrbruget overholder kravene til ammoniakdeposition til naturområderne i nærheden. Dette er beskrevet nærmere nedenfor.

Tabel 6: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

Ammoniakfølsom natur	**Beskrivelse**	**Krav**
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL[3] (dvs. større end 2.500 m²)	Max. totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*: 0,2 kg N/ha/år ved> 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m		

[3] Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 240 af 13/03/2019

Figur 4: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder hvortil der er foretaget ammoniak beregninger. Kort: husdyrgodkendelse.dk

Tabel 7: Ammoniakdeposition (kg N/ha/år) ved naturområder i nærheden af husdyrbruget. I tabellen fremgår total depositionen samt merdepositionen i forhold til nudriften og 8-års driften. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Pamhule Skov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Overdrev mod nordøst	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Vandhul mod øst	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,5	0,5	0,8
Skovudpegning	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,3	0,5
Mose mod sydvest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,3
Tilgroet areal mod syd	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,9	0,9	1,4

Kategori 1 natur

Figur 5: Nærmeste kategori 1 natur, Pamhule skov. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Det nærmeste kategori 1 natur som indgår i Natura2000 område er ” Pamhule Skov” der ligger ca.11 km nordøst for Tyrholmvej 15.

I ansøgningssystemet er der udpeget 1 punkt til kategori 1-natur. Det nærmeste punkt har en totaldeposition på 0 kg N/ha/år. Da der ikke er en totaldeposition over 0,2 kg N/ha/år, er det ikke blevet udsøgt hvorvidt der ligger andre husdyrbrug, der kan give kumulation til kategori 1 områderne.

Kategori 2 natur

Figur 6: Nærmeste kategori 2 natur, overdrev mod nordøst. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Ca. 3 km nordøst for ejendommen ligger der et overdrev, der er omfattet af Husdyrlovens begreb kategori 2-natur. Afstanden til arealet er så stor, at der ikke er nogen påvirkning af arealet – ifølge beregning i www.husdyrgodkendelse.dk er totaldepositionen af ammoniak fra anlægget 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauerne på 1 kg N/ha pr. år er således overholdt.

Kategori 3 natur

Figur 7: Nærmeste kategori 3 natur samt §3 natur. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Det nærmeste kategori 3 naturområder er ifølge Husdyrgodkendelse.dk et hedeareal, som ligger lidt syd for ejendommen. Ammoniakdepositionen her er beregnet til 0,9 kg N/ha /år i merdeposition, eller 1,4 kg N/ha/år i totaldeposition, idet ruheden er sat til Mk. Arealet er dog ifølge den vejledende registrering i Arealinformation.dk blevet afregistreret, formentlig fordi det er ved at gro til i skov. Det er fortsat registreret i www.husdyrgodkendelse.dk som skov, der er groet op på et lysåbent areal. Hvis ruheden sættes til Skov, så er ammoniakdepositionen 1,0 kg N/ha i mer-deposition.

Mod sydvest ligger en mose i en afstand af ca. 750 m. Her vil der være en mer-deposition af ammoniak på ca. 0,2 kg N/ha/år, hvilket bevirker en samlet deposition på ca. 0,3 kg.

Der ligger også nogle mindre skovarealer, som er potentielt ammoniakfølsomme mod nordøst, men her er ammoniakafsætningen totalt set 0,5 kg N/ha/år og mer-afsætningen er 0,3 kg N/ha/år, så også her er lovens beskyttelsesniveauer overholdt.

Anden beskyttet natur (§3 natur)

Der ligger i øvrigt et vandhul ca. 500 m mod øst for anlægget. Her er ammoniakafsætningen beregnet til ca. 0,8 kg i total-deposition og 0,5 kg N/ha/år i merdeposition, hvilket set i lyset af den øvrige påvirkning fra den omgivende landbrugsjord vurderes ikke at give anledning til væsentlig påvirkning eller ændring af naturtilstanden i vandhullet.

Bilag IV-arter

Bilag IV arter er særlig beskyttede dyrearter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

I en faglig rapport fra DMU[4] findes en liste over bilag IV arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Baseret på denne rapport er der undersøgt hvilke bilag IV-arter der *kan* være til stede i området omkring husdyrbruget, se tekst og skema nedenfor. Derudover er der søgt efter data for registreringer af bilag IV arter fra Miljøportalen og Haderslev kommunes egne registreringer i området (Figur 8). I Tabel 9 fremgår de Bilag-IV arter der *kan* være til stede i området omkring husdyrbruget.

Brunflagermus er specielt knyttet til gamle løvskove og parker.

Sydflagermus er ret udbredt og specielt knyttet til almindelige huse, og jager langs skovbryn, i åbninger mellem træer, i parker, haver mv.

Dværgflagermus er relativt almindelig, især i Østjylland og på øerne. Den kan godt være i området ved Tyrholm.

Pipistrelflagermus er særligt udbredt i Syd- og Sønderjylland, men specielt i løvskovrige områder som skove og parker.

Vandflagermus kan være i området – den er specielt knyttet til vandområder og søer.

Troldflagermus er især knyttet til ældre løvskov i Østjylland og på øerne. Den forventes derfor ikke at være i området omkring Tyrholm.

Langøret flagermus er relativt udbredt i DK med små lokale bestande, specielt knyttet til bygninger og træer med hulheder.

Frynseflagermus er sjælden og findes på nogle få spredte lokale bestande. Den kendes ikke fra området omkring Tyrholm.

Hasselmus findes i Sønderjylland, men specielt knyttet til nogle skovområder ved Rinkenæs og Søgård. Den er ikke kendt fra området omkring Tyrholm.

Odder findes ved vandløbene i Sønderjylland. Ifølge rapport fra DMU er den ikke registreret omkring Tyrholm. Tyrholm ligger lige i nærheden af vandskellet mod øst og vest, og her er vandløbene meget små, og ikke umiddelbart egnede som levesteder for Odder.

Markfirben kan være i området, da det er udbredt over en stor del af Danmark. En lokalitet i nærheden er af DMU undersøgt for markfirben i 2015, uden at der er fundet noget.

Stor Vandsalamander kan være i området.

Løgfrø kan være i området.

Spidssnudet frø er højst sandsynligt i området

Strandtudse – der er en enkelt observation af strandtudse lidt nord for området.

Grøn Mosaikguldsmed er registreret på nogle enkelte lokaliteter tæt ved den tyske grænse i Vadehavsområdet, og kendes ikke fra området omkring Tyrholm.

Generelt kan det siges, at der i forbindelse med det ansøgte projekt på Tyrholmvej 15, ikke bliver sat store tiltag i værk, der påvirker levesteder for bilag 4–arter væsentligt. Der bliver fældet ca. 50 m en-rækket levende løvtræshegn, men da der er lignende løvtræshegn flere andre steder på ejendommen, skønnes det at evt. flagermus vil kunne finde andre skjulesteder, selv om disse træer bliver fældet. Der bliver ikke fjernet gamle bygninger, hvor flagermus kunne have til huse. Der bliver ikke fjernet vandhuller eller stenbunker, hvor padder og krybdyr kunne opholde sig sommer eller vinter. Der bliver ikke fældet gamle hule træer.

[4] Søgaard, B. & Asferg, T. (red.) 2007: Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. – Faglig rapport fra DMU nr. 635. 226 s. http://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf

Tabel 8: Bilag IV arter og andre padder som kan være tilstede i nærheden af husdyrbruget

Dansk navn	Videnskabeligt artsnavn	Kilde
Pattedyr		
Brunflagermus	Nyctalus noctula	DMU, Miljøportalen
Sydflagermus	Eptesicus serotinus	DMU
Dværgflagermus	Pipistrellus pygmaeus	DMU, Miljøportalen
Pipistrelflagermus	Pipistrellus pipistrellus	DMU, Miljøportalen
Vandflagermus	Myotis daubentonii	DMU, Miljøportalen
Troldflagermus	Pipistrellus nathusii	DMU, Miljøportalen
Langøret flagermus	Plecotus auritus	Miljøportalen
Frynseflagermus	Myotis nattereri	Miljøportalen
Hasselmus	Muscardinus avellanarius	DMU
Odder	Lutra lutra	Miljøportalen
Padder		
Stor vandsalamander	Triturus cristatus	DMU, Miljøportalen, Sønderborg kommune
Spidssnudet frø	Rana arvalis	DMU
Løgfrø	Pelobates fuscus	DMU
Strandtudse	Bufo calamita	DMU
Krybdyr		
Markfirben	Lacerta agilis	DMU
Insekter		
Grøn mosaikguldsmed	Aeshna viridis	Miljøportalen

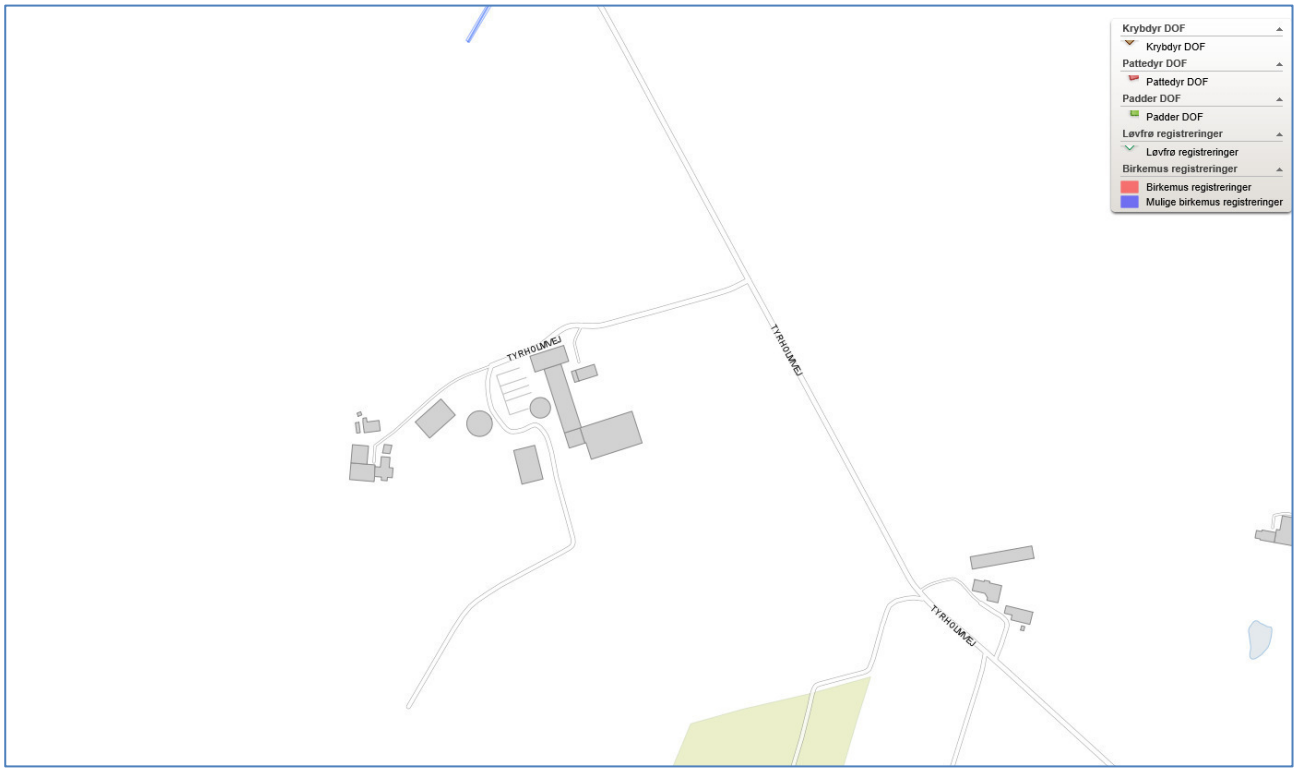

Figur 8: Kort fra Haderslev Kommunes hjemmeside vedr. bilag IV registreringer. Der er ingen i nærheden af husdyrbruget. Kort: Haderslevkommunes hjemmeside.

Figur 9: Kort fra Arealinformation vedr. Bilag IV registreringer. Miljøstyrelsen har i 2015 undersøgt et lille hedeareal beliggende syd for ejendommen for forekomst af markfirben, uden at finde noget. Der ligger ikke andre observationer i nærheden af anlægget. Kort: Arealinformation

3.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)

Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste enkelt bolig (uden landbrugspligt) fremgår af Figur 10. Samlet bebyggelse og byzone er langt væk, og ses af kort i www.husdyrgodkendelse.dk.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Tyrholmvej 17 A, som er beboet, og Tyrholmvej 17 B, som er ubeboet. Mens nærmeste samlet bebyggelse er Strandelhjørn, som ligger ca. 1600 m fra Tyrholmvej 15. Det skønnes, at samlet bebyggelse udløses af Strandelhjørn Bygade 25. Strandelhjørn er i Haderslev kommunes kommuneplan 17 udpeget som Bolig og Erhverv, men ligger i landzone. Der er et lokalplanlagt område til erhverv i landsbyen.

Den nærmeste byzone er i Hovslund, som ligger ca. 4 km fra ejendommen.

Der er ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug i forhold til lugt og nærmeste nabo, samlet bebyggelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH_3-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra enkeltbeboelser uden landbrugspligt eller 300 m fra samlet bebyggelse eller byzone- og sommerhusområde.

Afstandene til samlet bebyggelse, lokalplanlagt område og byzone er så store, at det beskyttelsesniveauerne tydeligvis er overholdt, og lugt fra Tyrholmvej 15 ikke er noget problem.

De beregnede lugtgeneafstande til enkelt naboer, samlede bebyggelser og byzoner ses i Tabel 10.

Figur 10: Afstand til naboer. Kort: www.husdyrgodkendelse.dk

Figur 11: Husdyrbrugets placering i forhold til samlet bebyggelse og byzone. Kort: husdyrgodkendelse.dk

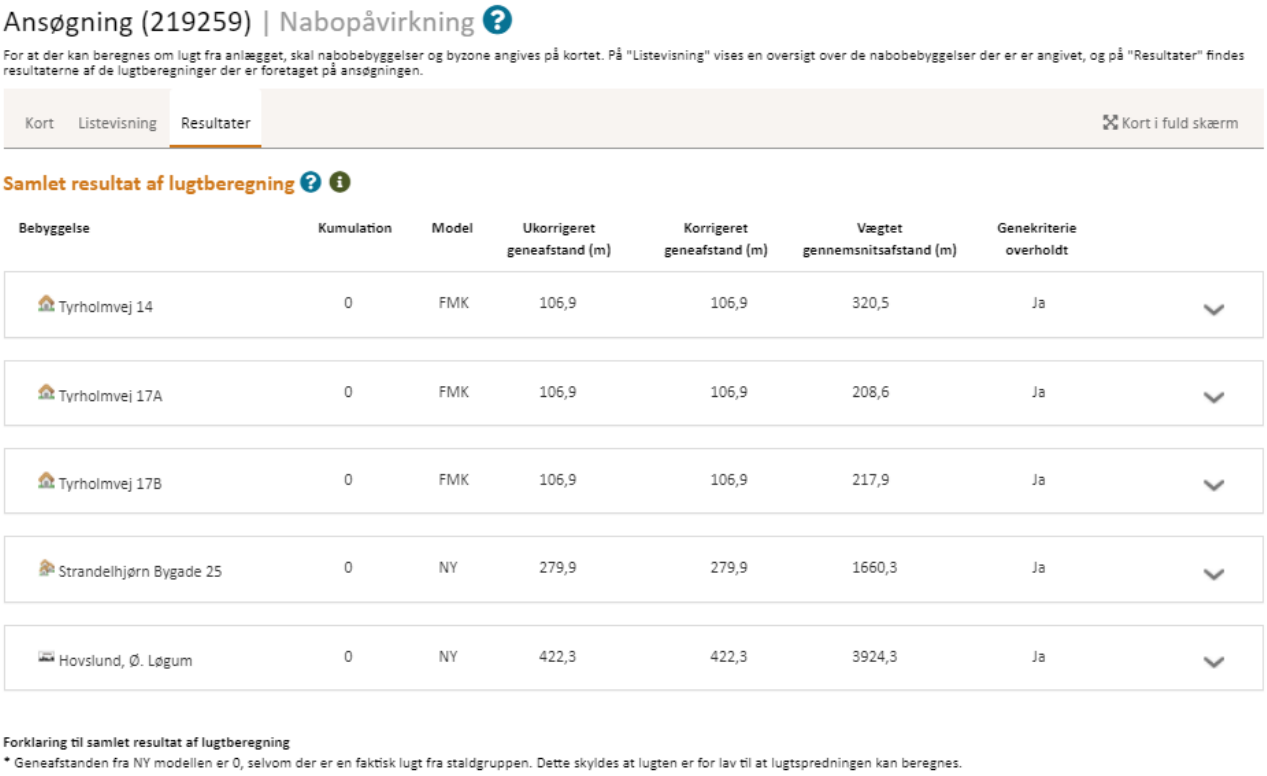

Ansøgning (219259) | Nabopåvirkning

For at der kan beregnes om lugt fra anlægget, skal nabobebyggelser og byzone angives på kortet. På "Listevisning" vises en oversigt over de nabobebyggelser der er er angivet, og på "Resultater" findes resultaterne af de lugtberegninger der er foretaget på ansøgningen.

Kort | Listevisning | Resultater | Kort i fuld skærm

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Tyrholmvej 14	0	FMK	106,9	106,9	320,5	Ja
Tyrholmvej 17A	0	FMK	106,9	106,9	208,6	Ja
Tyrholmvej 17B	0	FMK	106,9	106,9	217,9	Ja
Strandelhjørn Bygade 25	0	NY	279,9	279,9	1660,3	Ja
Hovslund, Ø. Løgum	0	NY	422,3	422,3	3924,3	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Tabel 9: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)

Af øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget vil der være tale om støj, rystelser, vibrationer, støv, fluer, lysgener, skadedyr, opbevaring af døde dyr, oplag af ensilage og transport. Disse er beskrevet i de følgende afsnit.

Den nærmeste nabo på Tyrholmvej 17A ligger ca. 70 m fra nærmeste gyllebeholder, og ca. 170 m fra den nye stald. Husdyrbruget er beliggende ca. 800 m fra de nærmeste husdyrbrug, der ligger mod øst ved Strandelhjørn Skovvej 11 og 13, hvorfor det vurderes, at der ikke vil kunne opstå kumulative effekter med hensyn til støj, vibration, støv- og lysgener, skadedyr og affald.

3.7.1 Støj (B7, D1b)

På Tyrholmvej 15 vil der forekomme støj i forbindelse med fodring, udmugning, ensilering, gyllepumpning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, blanding af foder, samt transport af dyr, gylle og dybstrøelse. Ejendommens gyllepumpe (elektrisk) er placeret i hjørnet mellem de to staldbygninger, den støjer stort set ikke. Der fodres én gang i døgnet, og flyttes dyr 1 gang om ugen, med ca. 2 transporter til og fra ejendommen. Ensilering foregår ca. 3 x ½ dag i løbet af sommeren eller efteråret. Udmugning fra kalveboksene og flytning af dybstrøelse til markstak sker med ca. 3 måneders mellemrum, og varer ca. 2 dage hver gang. Udmugningen udføres med minilæsser, som ikke støjer særlig meget. Alle disse arbejdsopgaver foregår i dagtimerne, og der foregår normalt ikke større støjende arbejdsopgaver tidligt om morgenen eller aften eller nat. Der er 2 naboer, som ligger indenfor en afstand, så støj fra anlægget vil kunne høres, men også med en afstand, så støjen ikke har givet anledning til klager eller gener, som ansøger er bekendt med.

3.7.2 Rystelser og vibrationer (B7, D1b)

Transporter til og fra anlægget kan give anledning til kortvarig oplevelse af vibrationer fra lastbiler / traktor. Afstanden til nærmeste nabo er dog så stor (150m), at det ikke skønnes at give anledning til gener. Når småkalvene flyttes til ejendommen, bliver de fragtet med en personbil og en hestetrailer. Kvierne hentes med traktor og vogn. Køretøjerne står ikke med motoren i tomgang i længere tid ad gangen. Der er ingen malkeanlæg med kompressor eller vakuumpumpe, da der ikke malkes køer på ejendommen. Der kan være kortvarige og svage vibrationer fra gylleomrøring eller gyllepumpning, men det sker kun nogle få timer om året.

3.7.3 Støv (B7, D1b)

Rundt om ejendommen er der arealer og vej befæstet med grus, hvilket kan give anledning til lidt støv i forbindelse med transporter i meget tørre perioder. Kraftfoder læsses af inde i lade, hvilket betyder, at det ikke vil give anledning til støvgener. Indkøring af halm kan støve lidt, og også udstrøning af halm i kalvestalden - begge dele foregår så langt fra nabo, at det skønnes, at der ikke vil være gener for naboerne. Vindretningen vil i de fleste tilfælde være gunstig for naboen, da dennes ejendom ligger vest for staldanlægget. Støv vil primært forekomme i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op.

3.7.4 Lys (B7, D1b)

Der er lys på gavlene på to af de nuværende bygninger. Der er ikke tale om projektører eller kraftigt arbejdslys, men bare lys så man lige kan orientere sig. Når der arbejdes om morgenen eller sidst på eftermiddagen i vinterperioderne vil der være lys på maskinerne. Det er muligt at der sættes lys på på gavlene af den nye staldbygning, men det vil ikke være projektører eller kraftigt arbejdslys, men bare lys til at orientere sig efter.

Der er ikke lys i staldene om natten, men kun arbejdslys når der arbejdes i stalden sidst på eftermiddagen / tidligt om morgenen i vintertiden.

3.7.5 Skadedyr (B7)

Der har ikke hidtil været behov for aktiv bekæmpelse af fluer. God renholdelse i staldene og godt med tør strøelse holder fluegenerne nede. Da der er tale om kalve fra 3 måneder, der går i dybstrøelse, er der ikke så mange fluer, som ved helt små kalve. Dybstrøelsesmåtten bliver nemlig så varm, at fluelarverne ikke kan overleve, og der strøs godt, så er der rent og tørt i overfladen.

Det tilstræbes at holde rent og ryddeligt omkring foderopbevaring og foderbord, så der ikke opstår mulighed for opformering af fluer og tilhold af rotter. Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelse

3.7.6 Transporter (B7)

Al transport i forbindelse med husdyrbruget sker via indkørslen fra Tyrholmvej. Vejen ejes af Haderslev Kommune. Der er 4 overkørsler, der bruges til bedriften og en til privaten. Al transport mellem bygninger og anlæg på ejendommen sker ad interne veje.

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 06.00-19.00 på hverdage. Det er muligt, at husdyrgødningen i fremtiden køres til biogasanlæg og der skal modtages afgasset biomasse retur. De nærmere omstændigheder omkring afhentning er ikke kendt på nuværende tidspunkt.

Omfanget af transporter må forventes at være øget, specielt fordi der vil være flere transporter i forbindelse med udkørsel af gylle. Tilkørsel til den nye gyllebeholder vil formentlig bag om ensilageanlægget og mellem de to eksisterende gyllebeholdere. Fra denne kørevej er der ca. 100 m til nærmeste nabobeboelse.

Herudover er der kørsel med personbiler. Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. 3-4 gange dagligt.

Tabel 10: Antal tunge transporter til husdyrbruget

Tunge transporter	**Miljøgodkendelse fra 2011 antal/år**	**Ansøgt drift antal/år**
Mælkebil	Ingen	Ingen
Kraftfoder	-	12
Brændstof	4	0
Husdyr til og fra ejendommen	10	104
Halm til strøelse/foder	10	10
Ensilering	120	120
Udkørsel af gylle (traktor og gyllevogn, kapacitet til 15 tons (MGK 2011), 25 tons i ansøgt drift)	130	250
Udkørsel af dybstrøelse (traktor og vogn, 10-15 tons)	20	20
Kørsel med affald (lastbil (dagrenovation stuehus))	26	26
Afhentning af døde dyr (lastbil) døde dyr afhentes dagen efter dyret er dødt.	4	12
Maksimalt i alt	324	554

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b)

3.8.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres i skygge på nordsiden af ensilageanlægget. Når der er registeret et dødt dyr, kontaktes DAKA, hvorefter de afhenter den efterfølgende hverdag. Døde dyr lægges hævet fra jorden på et underlag af spalter og overdækket med plastik, så de ikke er synlige fra vejen.

3.8.2 Affald (B8)

Der er kun meget lidt affald fra besætningen og driften på ejendommen, da der er tale om en besætning af ungdyr, der ikke malkes, og hvor medicinsk behandling kun sjældent er nødvendigt. Brugte lysstofrør tages med af elektrikeren, og dyrlægen tager brugte kanyler og medicinemballage mv. med tilbage. Der vil være noget overdækningsplastik fra ensilagestakkene, som afhentes af Henning Sejer. Bedriftens markarbejde varetages for størstedelen af maskinstation, og der opbevares ingen markmaskiner på ejendommen. Der

foretages således heller ikke skift af olie, oliefiltre osv. på maskiner her, og der er heller ingen rester af sprøjtemidler eller tomme dunke fra sprøjtemidler, der skal afhændes.

Der benyttes ikke mere foder, end der er behov for og husdyrgødning anvendes til gødskning af marker.

3.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der er intet kemirum på ejendommen, og der er heller ingen olieråvarer, da der ikke sker markdrift fra ejendommen. Der vaskes ikke maskiner på ejendommen.

Hvis der skulle opstå uheld på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori der er en instruks ved uheld.

3.8.4 Råvarer (B7)

Råvarer (kraftfoder) opbevares i planlager i lade for nordenden af dybstrøelsesstalden. Foderet leveres ca. en gang om måneden, og læsses af inde i bygningen. Kraftfoder tildeles på foderbordet med en trillebør, dette støver ikke væsentligt. Kalvene får tildelt det, de har brug for til at sikre en god og sund tilvækst, men får hovedsageligt grovfoder.

3.8.5 Energiforbrug (B8)

Ejendommens energiforbrug er generelt meget lavt, da staldene er naturligt ventilerede og uopvarmede, der er kun lys tændt i staldene efter behov, og ingen lys om natten, der er ingen malkning eller vask af malkestald, så der bruges ikke strøm til vakuumpumpe, køleanlæg eller større mængder varmt vand. Der går lidt strøm til belysning og en gyllepumpe, og lidt brændstof til fodervogn / minilæsser til udfodring og udmugning, samt til transporter med dyr til og fra ejendommen. Ungdyrene kommer fra Tyrholmvej 7, og der er kun i alt ca. 1,5 km fra den ene ejendom til den anden.

Der er således kun et beskedent potentiale for at reducere energiforbruget yderligere.

I tørre somre anvendes der derudover strøm til markvandingsanlægget, det kan variere meget, og der vandes kun ved behov.

Nuværende forbrug er skønnet ud fra aktuelle forbrugstal uden markvanding, da der ikke sker nogen væsentlige ændringer i forhold til det nuværende dyrehold på ejendommen.

Tabel 1211: Husdyrbrugets energiforbrug i nudrift og ansøgt drift

Type	Forbrug godkendt drift	Forbrug efter
El	17.000 kWh	ca. 25.000 kWh
Dieselolie	10.000 l	Indgår i forbruget på Tyrholmvej 7, da der ikke er en dieseltank på ejendommen

3.8.6 Vandforbrug (B8)

Vand benyttes på denne ejendom primært til drikkevand til dyrene. Ejendommen henter vand fra egen boring på ejendommen. Der er i øjeblikket ca. 400 opdræt fra 3 måneder på ejendommen, og pt. flyttes de væk, når de er omkring 15 måneder. Med den ansøgte udvidelse vil der være ca. 925 dyr på ejendommen, fra 3-22 mdr. Det skønnes at vandforbruget inkl. drikkevandsspild er omkring 5 m3 / opdræt. Selvom der hentes vand fra egen boring, er der en væsentlig interesse i undgå unødigt vandforbrug, da alt vandspild fra staldene skal opsamles i gyllebeholderne og håndteres som gylle, med deraf følgende udgifter til udbringning mv.

Derudover er der markvanding på ejendommen, her anvendes særskilt markvandingsboring.

Type	Forbrug jf. godkendelse fra 2011	Forbrug efter
Drikkevand, vaskevand, vand til overbrusning mv.	anslået 1570 m3	ca. 4700 m3
Stuehus	ca. 100 m³	ca. 100 m³
I alt max	ca. 1670 m3	ca. 4800 m3

Tabel 12:Vandforbrug før og efter.

Både kalve og kvier drikker af vandkar, hvilket er vandbesparende og giver mindre risiko for lækager og spild end drikkekopper.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved den daglige inspektion tjekkes det, om der er noget, der løber eller er i uorden. Rørbrud vil kunne konstateres ved trykfald på anlægget, og skjulte utætheder i stalden vil kunne opdages ved at gyllekanalen i stalden bliver hurtigere fyldt end normalt.

3.8.7 Spildevand og restvand (B8)

Drikkevandsspild og vand fra vask af stalde samt gylle og evt. afløb fra dybstrøelse i kalvestalden opsamles i gyllekanal og ledes til fortank i hjørnet mellem de to staldbygninger. Herfra kan det pumpes til den ene eller den anden gyllebeholder, afhængig af hvor der er plads.

Pladsvand fra ensilageanlægget afledes via riste foran siloerne og pumpes i den lille gyllebeholder.

Fra den nye stald ledes og skrabes gylle til fortank ved vestenden af stalden, og videre til den nye gyllebeholder.

Alt gylle og ensilagevand håndteres som gylle, og bringes ud på markerne i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Udbringning af gylle varetages af maskinstation. Det tilstræbes generelt at tage hensyn til naboerne i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, så der ikke bringes gødning ud op til helligdage, konfirmationer og festdage. Det tilstræbes at gennemføre udbringning af husdyrgødning over korte tidsrum, så genen begrænses til nogle få dage.

Det er planen, at tagvand fra den nye stald afledes til faskine og nedsives i jorden, der er sandet. Størrelse og placering af faskinen er endnu ikke endeligt fastlagt.

3.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet i afsnittene 3.7 -3.8. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i stuehuset og opdateres løbende, når der er behov.

Udslip af gylle kan under uheldige omstændigheder give anledning til en akut forurening. Stalde, gyllekanaler og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af ejendommens gylle, se kapacitetsberegning. Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ud fra et højdekurvekort ses det, at skulle der alligevel ske et brud på en af gyllebeholderne, vil gyllen løbe mod lavningen syd for anlægget. Denne lavning er drænet, så hvis der skulle ske et udslip, vil drænet blive gravet op eller blokeret hurtigt, så gylle ikke trækker videre igennem drænet ud til åbent vandløb. Ved et evt. udslip af gylle vil ansøger hurtigst muligt kontakte miljømyndighederne (ved større udslip ringes 1-1-2), og dernæst kontakte maskinstationen for hjælp til at suge gyllen op.

Der er ingen olietanke på ejendommen.

Der tages generelt hensyn til omgivelserne i tilrettelæggelse af den daglige drift, specielt transporter til og fra anlægget, udmugning mv. Tunge transporter sker hovedsageligt i dagtimerne. Der er kun to nabobeboelser, hvor der kan være lejlighedsvise gener fra driften på anlægget. Ansøger har generelt et godt forhold til sine naboer, og der har aldrig været klager over gener fra driften på Tyrholmvej 15.

Anlægget holdes ryddeligt. Der er ikke nogen møddingsplads, idet dybstrøelse først muges ud fra stalden når det er kompostlignende og kan komme i markstak. Derved er der ikke risiko for lugt eller skadedyr ved en møddingsplads. Evt. foderrester eller snavset halm kommer i gyllebeholderen, og er med til at danne flydelag.

Gyllepumpning foregår altid under opsyn, og det tjekkes altid, at der er plads i beholderen, inden pumpen sættes i gang. Gylle afhentes med selvlæssende gyllekran, med tilbageløb, hvor der ikke er risiko for spild udenfor gyllebeholderen.

3.10 BAT-Ammoniakemission (B9, C2)

BAT-niveauet beregnes i Husdyrgodkendelse.dk, og forudsætningen for BAT-beregning i denne godkendelse tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse på de eksisterende staldafsnit. Dette betyder, at BAT niveau for de eksisterende staldafsnit som kostalden og kalvestalden, tager afsæt i et BAT niveau, der er fastsat i tidligere godkendelse.

I den eksisterende godkendelse er der fastsat krav om, at spaltegulvet skrabes hver 4. time. Disse spalteskrabere er taget af Miljøstyrelsens Teknologiliste, da test har dokumenteret, at skraberne ikke har så stor effekt på ammoniakfordampningen som først antaget. Derfor kan den hidtidige miljøeffekt af spalteskrabere i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om miljøgodkendelser eller tilladelse efter lovens nye §§ 16a og 16b ikke anvendes. Det følger af husdyrgødningsbekendtgørelsen bilag 3, Nr. 2.1.2, at ved genberegningen af virkemidler og teknologi, der er anført i den gældende godkendelse eller tilladelse, men som ved afgørelsen for den nye godkendelse eller tilladelse ikke er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, reduceres BAT-kravet til staldafsnittet.

Det vil sige, at BAT-kravet til en eksisterende stald, der har en miljøgodkendelse med vilkår om spalteskraber, ved en ny ansøgning om udvidelse/ændring skal reduceres til det niveau, der beregnes uden effekten fra spalteskraberen. Denne genberegnede og alt andet lige højere emission anses herefter som værende det fastsatte BAT-krav for den eksisterende stald.

Det samlede BAT-krav for stalde og lagre er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4136 kg NH_3-N/år og ammoniakemissionen er på 4136 kg NH_3-N/år, da den nye stald indrettes med fast gulv med dræn og skrabning, hvilket er et staldsystem, der betragtes som Bedste Anvendelige Teknologi. Der er ikke fast overdækning på beholderne, men de vil være forsynet med et godt flydelag. Fast overdækning på gyllebeholdere betragtes ikke som BAT på kvægbrug, da der som regel dannes et solidt flydelag, som har en god effekt på ammoniakfordampningen. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt.

Tabel 13: Samlet BAT-beregning for ammoniakemission fra husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Samlet BAT beregning

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH_3-N /år)	3481	655	4136
Faktisk emission (kg NH_3-N /år)	3481	655	4136
Forskel (kg NH_3-N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	**Ja**

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH_3-N /(m^2 · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH_3-N /(m^2 · år)) [c]
Stald 1	Alle kvæg; Dybstrøelse [a]	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Stald 2	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Ny stald	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89

Tabel 15: Forudsætning for BAT-beregningen (ny eller eksisterende stald). Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

3.11 Forslag til egenkontrol (B7)

Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderne. Der er ikke behov for en logbog over skraberne, for den bliver repareret med det samme, hvis der er driftsstop, for den er helt nødvendig for staldenes funktion og dyrenes trivsel på et fast gulv. Det er et enkelt anlæg uden gyllekøling, luftrensning, mekanisk ventilation eller andet, som kræver meget pasning og vedligehold.

3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10)

Der skønnes ikke at være virkninger ud over landets grænser. Eftersom anlægget ligger tæt på kommunegrænsen, og drives sammen med ejendommen Tyrholmvej 7, der ligger i Aabenraa Kommune, vil der være nogen påvirkning over kommunegrænsen, idet der er regelmæssige flytninger af dyr fra et ene anlæg til det andet, og idet husdyrgødning flyttes over kommunegrænsen i forbindelse med udbringning. Dette vurderes dog at være uproblematisk.

4. Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c).

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 6 skal ansøgningen på passende måde påvise, beskrive og vurderer det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

1) befolkningen og menneskers sundhed,

2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

4) materielle goder, kulturarv og landskabet,

5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og

6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

I de følgende afsnit er der angivet i parentes hvilke af ovenstående emner der dækkes i afsnittet.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer (D1c)

(Kulturarv, landskabet)

Landskab, planforhold og kulturarv

Stuehuset er gult med rødt tegltag, og staldbygningerne er i røde sten og plader, og har dels gule og dels sorte gavltrekanter. Samlet set giver det indtryk af en gul gård, og den går under navnet Yellow Farm i bedriftens interne jargon. Stalde og lader har gråt eternittag.

Den nye stald opføres i tilknytning til det eksisterende byggeri på ejendommen, i en afstand af maks. 20 m fra eksisterende stald. Den vil blive opført i traditionelle materialer som grå beton, gardiner og gavlplader mv. i afdæmpede farver og lyst gråt eternittag

Den nye gyllebeholder opføres også i traditionelle materialer og indenfor 20 m fra eksisterende bygninger på ejendommen.

Der er levende hegn i form af træer langs en del af bygningerne, og rundt om den mark, som den nye stald og gyllebeholder opføres på. Den nye stald opføres uden store terrænændringer, dog vil østenden af bygningen blive bygget lidt ind i terrænet, idet den østlige ende af bygningen opføres i en kote ca. 1 m under eksisterende terræn. Det vurderes derfor at husdyrbruget ikke fremstår meget synligt i landskabet. Stalden bliver dog længere end den eksisterende ungdyrstald, og vil derfor være synlig fra vejen fra nord, hvor der pt. ikke er levende hegn langs Tyrholmvej. (se Figur 6).

Ejendommen ligger indenfor Haderslev Kommunes udpegning af Særligt Værdifulde Landbrugsområder, men ikke i nogen særlige udpegninger af hensyn til landskab eller kulturhistorie. Der er en del beskyttede sten- og jorddiger langs markskellene rundt om ejendommen, men der er ikke nogen af dem, der ligger tæt på den nye stald eller gyllebeholder.

Der er ingen udpegninger af Økologiske forbindelseslinier, særligt værdifulde naturområder, uforstyrrede landskaber, geologiske bevaringsværdier, naturområder, potentielle naturområder eller andet lige omkring ejendommen, men naturarealerne mod syd indgår i kommunens udpegning af økologiske forbindelseslinier og naturområder. Her sker der ingen ændringer af landskab eller arealanvendelse.

Der er ikke udpeget kulturhistoriske bevaringsværdier i området, ud over de mange beskyttede jorddiger. Der er et fredet fortidsminde på den anden side af Tyrholmvej i en afstand af ca. 450 m.

Baseret på ovenstående vurderes det, at denne ansøgning ikke medfører en væsentlige direkte eller indirekte påvirkning af kulturarv eller landskab.

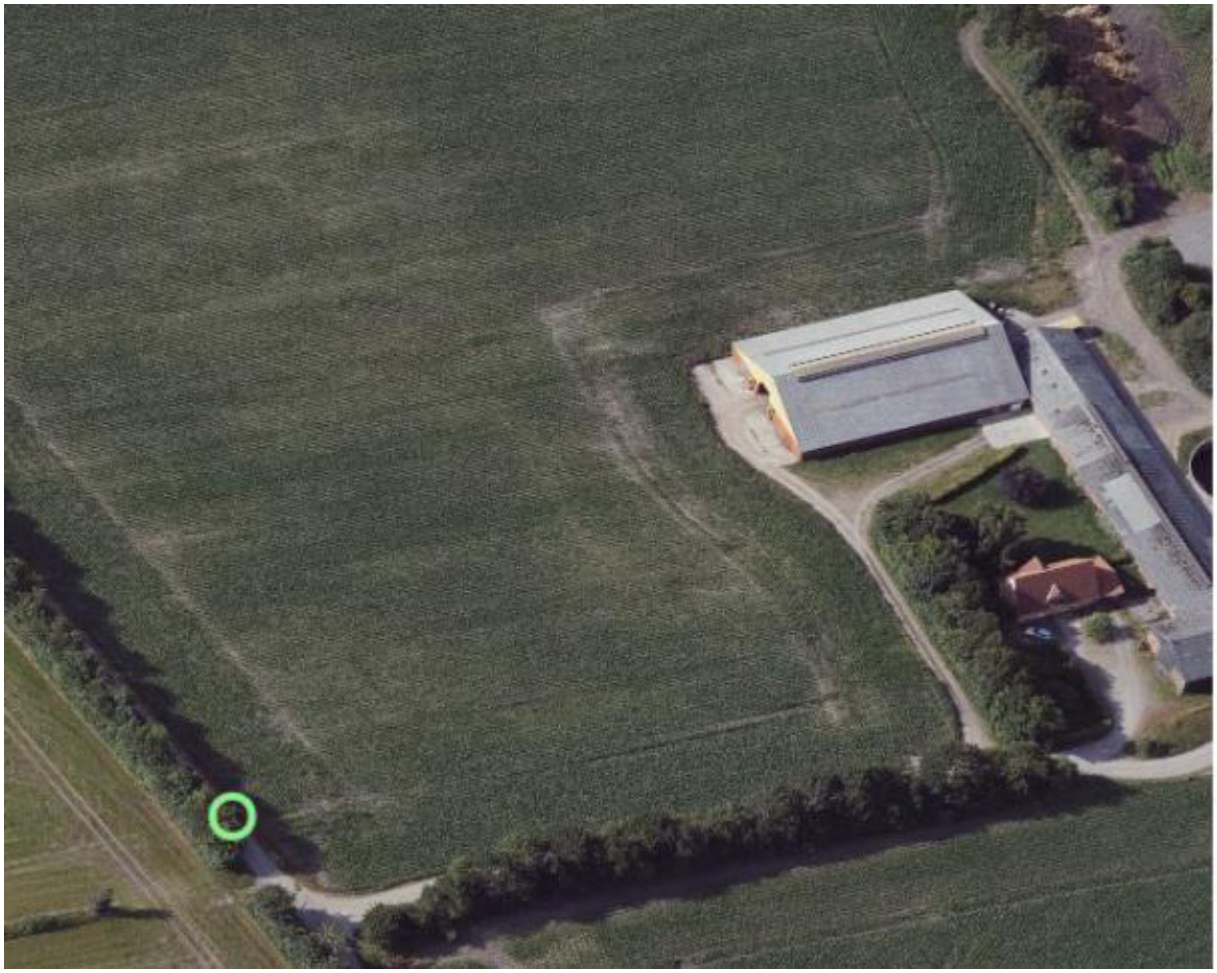

Figur 12: Tyrholmvej 15 set fra nordøst, fra Tyrholmvej. Den nye stald skal ligge bag den eks. stald, men vil være længere og derfor være synlig til venstre for eks. stald. Foto: Skråfoto

Afstandskrav

Den nye stald og den nye gyllebeholder overholder alle afstandskravene i Husdyrbruglovens §6 og §8. For de eksisterende stalde er afstandskravet på 25 m til privat boring samt afstandskravet til beboelse på samme ejendom ikke overholdt for kalve-stalden. Da forureningen fra bygningen ikke øges, skal der ikke søges om dispensation for afstandskravet.

Det vurderes derfor, at placering af de eksisterende bygninger i forhold til forureningsfølsomme områder i omgivelserne er acceptabel, og at placeringen af den nye stald og nye gyllebeholder er uproblematisk mht. afstandskravene.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission (D1c)

(Menneskers sundhed, luft)

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser af BAT-niveauet for ammoniak overholdes. BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologi, der er blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastningen hertil begrænses.

Da BAT-niveauet for husdyrbruget overholdes, vurderes det, at der sker en tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c)

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Naturområder

De nærmeste naturområder omkring husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.5.

Der er ingen ammoniakafsætning fra husdyrbruget til kategori 1 natur, da afstanden er større end 11 km. Der er nogenlunde lige stor afstand til Pamhule Skov mod nordøst, skovene ved Aabenraa (mod sydøst) og Mandbjerg skov mod vest.

Totaldepositionen af ammoniak til kategori 2 naturområder (det nærmeste er et lille overdrev, der ligger ca. 3 km mod nordøst) er også 0,0 kg N/ha/år, og beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år til kategori 2 natur er dermed overholdt.

Merdepositionen af ammoniak til kategori 3 og §3 naturområder ligger på 0,1-0,8 kg N/ha/år i forhold til nudriften og 8-års driften. Det skrappeste krav, kommunen kan stille, til kategori 3-natur er en merdepostion på maks. 1,0 kg N/ha/år, og dette er dermed overholdt.

Da husdyrbruget med det ansøgte overholder ammoniakdepositionskravene til kategori 1,2 og 3-natur og ikke giver anledning til merdeposition over 1 kg N/ha/år til §3 naturområder vurderes det, at afsætning af ammoniak fra husdyrbruget ikke vil have en negativ indvirkning på naturområder og Bilag IV-arters levesteder i nærheden af husdyrbruget.

Bilag IV arter

Der er ikke registeret bilag IV-arter på selve ejendommen. Der foreligger heller ikke registreringer af bilag 4 arter i nærheden af anlægget på kommunens hjemmeside eller Miljøportalen.

Der *kan* dog være bilag IV-arter ved nogle af de § 3 registrerede naturområder nærmere husdyrbruget eller i tilknytning til hegn, bygninger, diger eller andre landskabselementer. Ud fra ammoniakdepositions-beregningerne skulle der ikke være risiko for tilstandsændringer af beskyttet natur som følge af ammoniakpåvirkning fra staldanlægget.

Da der ikke fjernes hverken træer, stenbunker eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder for flagermus, firben eller padder, vurderes det desuden, at der ikke er risiko for at forstyrre bilag 4 arter på ejendommen.

Baseret på ovenstående, vurderes det derfor, at denne ansøgning ikke vil have en negativ påvirkning af Bilag IV-arter og deres potentielle levesteder.

4.4 Lugtgener for omboende (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Lugtberegningerne er beskrevet under punkt 3.6. Lugtgeneafstandene, som er fastsat i lovgivningen, er overholdt med en bred margen. Afstanden beregnes fra naboerne til et centrum af staldbygningerne. Der bygges i retning væk fra de nærmeste naboer. Gyllebeholdere tilskrives ikke lugtemission i beregningerne, fordi det forventes, at de er overdækket min. med et tæt flydelag.

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Husdyrbruget har ikke modtaget klager fra de omkringboende.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko, samt at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

4.5 Støjgener (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Støj fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.1.

Støj og evt. lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil genere naboerne væsentligt, da der er tale om et ungdyranlæg, hvor der bliver fodret 1 gang om dagen, men ellers ikke foregår så meget. I forbindelse med ensilering vil der være en del kørsel og lidt støj i nogle få dage, men siloerne er små, og arbejdet kan klares på nogle få dage. Udmugning fra kalvestaldene sker hver 3. måned, og udkørsel af gylle foregår især på nogle relativt få dage i foråret og efter høst.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes og støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser.

4.6 Gener fra rystelser og vibrationer (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Rystelser og vibrationer fra husdyrbruget vurderes at være at være af meget begrænset omfang og at det derfor ikke vil være til gene for naboer. Der kan evt. forekomme rystelser fra transporter til og fra husdyrbruget, men det vurderes at være at meget begrænset omfang og at det ikke vil kunne genere naboer. Transporterne går ikke forbi naboernes huse, da naboerne ligger for enden af vejen.

4.7 Støvgener (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Støv fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.3.

Generelt vurderes støv ikke at være af et omfang, der vil kunne genere naboerne væsentligt, da omfanget af transporter til og fra ejendommen er begrænset. De nærmeste naboer ligger vest for anlægget, og dermed ikke i den fremherskende vindretning. Der kan forekomme lidt støv i forbindelse med indkøring af halm. Kraftfoder tippes af inde i laden, så det vil ikke støve uden for bygningen.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støv fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for de omkringliggende nabobeboelser.

4.8 Lyspåvirkninger (D1c)

(Landskabet og gener for mennesker)

Som beskrevet i afsnit 3.7.4 er der udvendig belysning på gavlene på to af bygningerne, men kun i form af mindre lamper, så man kan orientere sig, og ingen projektører eller kraftigt arbejdslys. Det er muligt, at der monteres tilsvarende lys på den nye stald. Lyset i staldene er slukket i nattetimerne. Det vurderes derfor, at belysning fra husdyrbruget ikke vil påvirke nærmeste naboer væsentligt.

Der kan være maskiner med lys på sidst på dagen i forbindelse med ensilering af majs i efteråret.

Lyspåvirkning fra lastbiler er kortvarig og da transporter hovedsageligt kommer på hverdage i dagtimerne vurderes det ikke at genere de nærmeste naboer.

4.9 Skadedyr (D1c)

(Gener og menneskers sundhed)

Bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter og mus) er beskrevet under punkt 3.7.5.

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr eller menneskers sundhed.

4.10 Transporter (D1c)

(Befolkningen og menneskers sundhed/klima i forhold til energiforbruget)

Transporter i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.5.

Transporterne stiger med ca. 70 % pga. flere kørsler med foder og specielt gylle, og flytning af dyr. Det øgede antal transporter vurderes ikke at være væsentligt til gene for naboerne, da der er min. 100 m fra nærmeste nabo til køreruterne mellem bygningerne og ned til ny stald og gyllebeholder. Langt hovedparten af transporterne foregår i dagtimerne.

4.11 Energi (D1c)

(Klima)

Energiforbrug i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.5. Forbrug af fossil energi påvirker klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Husdyrbrugets elforbrug ligger meget lavt, da det er en ungdyrbesætning i uopvarmede stalde med naturlig ventilation.

Det vurderes derfor, at husdyrbrugets el-forbrug ikke er usædvanligt højt og at husdyrbruget forsøger at begrænse energiforbruget og dermed klimapåvirkningen bedst muligt.

Hvis der bliver mulighed for at afsætte gyllen og dybstrøelse til biogas, vil det kunne bidrage til produktionen af grøn energi baseret på 2. generations biomasse, dvs. en fornybar energiressource, som ellers ville gå til spilde.

4.12 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c)

(Vand)

Vandforbrug

Vandforbrug i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.5.

Der hentes vand fra egen boring. Der er et væsentligt incitament til at begrænse vandspildet i stalden, da alt vandspild skal opsamles i gyllen, og håndteres sammen med gyllen – dvs. opbevares og udbringes efter Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Der anvendes vandkar med stor overflade ved alle dyrene. Idet der ikke malkes køer, er der ikke behov for vand til vask i malkestald eller mælkekøling.

Det vurderes derfor, at husdyrbrugets vandforbrug ikke er usædvanligt højt og at der er foretaget de tiltag der er muligt, for at sikre mod et unødvendigt højt vandforbrug.

Grundvand og overfladevand

Ejendommen ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser, og indenfor indvindingsoplandet til Strandelhjørn vandværk. Indvindingsområdet er nitratfølsomt. Da de eksisterende stalde, gyllebeholdere, fortanke og gyllerør er etableret i tætte og stabile materialer, og den nye stald og gyllebeholder bliver bygget i tætte, stabile materialer, vurderes det, at der ikke er risiko for udsivning til det omgivende vandmiljø under normal drift.

I husdyrbrugets beredskabsplan er der beskrevet en procedure ved et evt. brud på en gyllebeholder. Der er ca. 40 m fra den nye gyllebeholder til nærmeste drænede lavning. I forbindelse med opførelse af gyllebeholder vil terrænet blive hævet lidt omkring beholderen, så der ikke er så stor risiko for, at evt. gylleudslip løber ned i lavningen. Selv hvis det skulle ske, så vil drænet hurtigt kunne graves over, så gyllen ikke ledes videre ud i vandløbet.

Baseret på ovenstående, vurderes det, at husdyrbruget ikke har væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af grundvand eller overfladevand.

4.13 Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c)

(Jordarealer og jordbund)

Da stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ved normal drift ikke kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer og jordbund. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks til brug ved uheld med gylle.

Som beskrevet under punkt 3.8.3, opbevares der ikke olie eller kemikalier på ejendommen. Dermed er der ikke her en risiko for direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer og jordbund.

Affaldshåndteringen på husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.2. Det vurderes, at husdyrbruget gør en indsats for at leve op til affaldshierarkiet og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ. Det vurderes således, at affald fra husdyrbruget ikke vil bevirke hverken direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer og jordbund.

4.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c)

(Befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

4.15 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b)

Ansøger driver også husdyrproduktion på Tyrholmvej 7, Rødekro, og på Dalgårdsvej 2, Horsbygvej 18 og Lillebjergvej 3, Agerskov. Lillebjergvej 3 er en lejet stald. Når den nye stald på Tyrholmvej 15 står klar, vil ansøger ikke længere have dyr her. Eftersom husdyrbrugene kan drives uafhængig af hinanden, vurderes det, at de ikke er teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet.

Husdyrbruget Tyrholmvej 15 er beliggende ca. 800 m fra nærmeste husdyrbrug på Strandelhjørn Skovvej 11 og 13. På grund af den store afstand vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulative indvirkninger i forhold til gener ved naboer med hensyn til støj, vibration, støv- og lysgener, skadedyr og affald.

Der er heller ikke kumulation i forhold til natur og ammoniakdeposition, da der er meget langt til de nærmeste Kategori-1 naturarealer, og da afstanden til øvrig natur også bevirker at påvirkningen fra andre husdyrbrug går i et med baggrundsbelastningen med ammoniak.

Med en afstand på ca. 35 km fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er af denne ansøgning i forhold til landegrænser. Ejendommen ligger tæt på kommunegrænsen til Aabenraa Kommune, og da ansøger også ejer Tyrholmvej 7, der ligger i Aabenraa Kommune, vil der være en del transport mellem de to ejendomme over kommunegrænsen. Det har dog ingen praktisk betydning, at transporterne foregår hen over kommunegrænsen. Der er ca. 800 m til kommunegrænsen, så ammoniak og lugtpåvirkning ud over denne afstand vil være minimal, som det også er vist i beregningerne af ammoniak til natur.

4.16 Alternative løsninger (D1d)

Der har været overvejet forskellige placeringer af den nye stald. I overvejelserne har indgået afgrænsningen af det dyrkede areal på den mark, hvor stalden etableres, samt afstand til hedeareal syd for ejendommen. Det har vist sig at med den ønskede staldstørrelse kunne beskyttelsesniveauet i forhold til kat. 3 natur overholdes til skov / tilgroet hedeareal mod syd, og der er så valgt en placering ud fra at holde bygningerne samlet og sikre en god logistik i forhold til de eks. bygninger og inddeling og flytning af dyrene.

Der har ikke været overvejet andre staldgulv-typer eller teknologier i staldene, da der er tale om relativt enkle ungdyrstalde, og da ejer har rigtig god erfaring med gulvtypen fast, drænet gulv med ajleafløb og hyppig skrabning.

Den ydre udformning af staldbygningen er ikke endeligt fastlagt. Det kan blive en traditionel ungdyrstald med vægge af beton eller søstenselementer eller lign. samt gardiner, og gavle i afdæmpede farver og ikke-reflekterende materiale. Ansøger overvejer i stedet at opføre en teltstald, hvor vægge og tag består af en stor teltdug i lyse farver og et ikke-reflekterende materiale.

Såfremt ansøgningen mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med samme tilladte produktion og vilkår, som fastsat i den nuværende miljøgodkendelse fra 2011. I så fald må der findes opstaldning til ungdyrene på en anden ejendom.

4.17 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

1) befolkningen og menneskers sundhed,

2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet under punkterne: 4.2, 4.4-4.10 og 4.14 (befolkningen og menneskers sundhed); 4.3 (biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter); 4.2 og 4.10-13 (jordarealer, jordbund, vand, luft og klima) samt 4.1 og 4.8 (materielle goder, kulturarv og landskabet).

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplistede faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger, som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

4.18 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

1) befolkningen og menneskers sundhed,

2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,

3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,

4) materielle goder, kulturarv og landskabet,

5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes, at den væsentligste risiko for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan en sådan situation skal håndteres. Beredskabsplanen bliver opdateret løbende.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie og lignende.

4.19 Oplysninger om konsulenten (A4)

Denne ansøgning er udarbejdet af miljørådgiver Britt Bjerre Paulsen, LandboSyd. Britt Bjerre Paulsen er i 2001 uddannet cand. silv./Landskabsforvaltning fra Landbohøjskolen, i dag Københavns Universitet, bl.a. med speciale i bl.a. miljøkonsekvensvurderinger. Britt Bjerre Paulsen har arbejdet 4 år som regionplanlægger ved det daværende Sønderjyllands Amt og har siden 2005 arbejdet som miljørådgiver for landmænd ved LandboSyd, med miljøgodkendelse og VVM-vurdering som sit hovedarbejdsområde

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse/ændring af husdyrbruget på Tyrholmvej 15 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Haderslev Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for ejendommen fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

6. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

Bilag 2: Produktionsarealer

Bilag 3: Afløbsplan

Bilag 4: Interne transporter

Bilag 5: Beredskabsplan